

**INATSIARTUT
OMBUDSMANDIATA
UKIUMOORTUMIK
NALUNAARUTAA
2010**

Aallaaniarneq piniarnerlu ataatsimut

6.4 Tusarniaasussaataaneq aamma oqartussaasup nammineertup qanoq nassuiarneqarnissaa pillugit apeqqutit

Soqutigisaqaqatigiiffik Ombudsmandimut naammagittaalliorpoq, nalunaarutit marluk aalajangersarneqarnerat sioqqullugu tusarniaavigineqarsimanginnini aamma nalunaarutit suliarineqarnerannut atatillugu suliamik suliarinninnermi kukkussuteqartoqarsimanagera naammagittaalliutigalugit. Soqutigisaqaqatigiiffiup tamatuma saniatigut suleqatigiisitaliami Naalackersuisunit pilersinneqarsimasumi ilaasortat nipangiusisimaqqullugit peqquneqarsimanagerat aamma naammagittaalliutigaa.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfup timmissat pillugit nalunaarutit allanngortinneqarnissaat sioqqullugu peqatigiiffimmut suliniaqatigiiffimmut tusarniaasimanginnera aamma

*Naalackersuisoqarfiup timmissat pillugit nalunaarutip 2008-mi aalajangersarneqarneranut atatillugu nalunaaquttap akunnerisa sisamat misaannaannik piffissaqartitsilluni tusarniaasimanermik ingerlatsisimane-
ra Ombudsmandip isornartorsiorpaa. Nalunaarutit ullut atortuulerfiisa
ullunit nalunaarutit tamanut saqqummiunneqarfinit siusinnerunerat
Ombudsmandip isorisariaqartutut aamma isigaa.*

*Ombudsmandi tamatuma saniatigut e-mailimini 18. maj 2008-meersumi
suleqatigiissitaliap ilaasortaasa oqaaseqarsinnaatitaanerat pillugu
oqaasertalerneqarsimanera isornartorsiussallugu pissutissaqarluni isu-
maqarpoq.*

*Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa Aalisarnermut, Pi-
niarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup suleqatigiissitalia-
mi ilaasortaasut suliami pineqartumi allagaatinik paasitinneqarsinnaati-
taaneq isumaginiarlugu nipangiussisimaqqullugit peqqusinnaanngikkai.
Ombudsmandi aamma isumaqarpoq timmissat pillugit suleqatigiissita-
liaq oqartussaasutut immikkoorluni nammineertutut isigineqarsinnaan-
ngitsoq, tassaasorli oqartussaasut akornanni suleqatigiiffik, suliniaqati-
giiffiit namminersortut aamma peqataaffigisaat.*

*Ombudsmandip inassuteqaatigaa Naalackersuisut siunissami suleqati-
giissitalianik immikkut ilisimasallit, suliffeqarfuit suliniaqatigiiffilluun-
niit namminersortut peqataaffigisaannik pilersitsisarnissani oqartussaa-
soq suleqatigiissitaliamik pilersitsisimasoq eqqarsaatigalugu suleqati-
giissitaliap qanoq inissisimane qulaajarniarlugu suleqatigiissitaliap
qanoq aaqqissuunneqarnissaa pisuni ataasiakkaani isummerfigisassa-
gaat, namminersortunillu peqataatitsinerup siunertaa tusarniaanernik
ingerlatsinikkut naammassiniarneqarsinnaanersoq siumoortumik isuma-
liutersuutigineqareertassasoq.*

*Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup
immikkoortuni arlalinni ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik sumigin-
naasimanera Ombudsmandip aamma uparuarpaa (J.nr. 2008-820-
0001).*

Peqatigiiffik Timmiaq²⁵ uannut 6. juli 2008-mi imatut allappoq:

**"Pineqartoq: Timmissat pillugit nalunaarutip 29. februar 2008-meersup allan-
ngortinnissanut atatillugu Naalackersuisut tusarniaanerat aalajangiinissamin-**

nullu tunngaviat kiisalu timmissat pillugit nalunaarutip allangortinnissaa pillugu suleqatigiissitaliap sulineranut atatillugu nipangiussisussaatisineq.

Timmissat illersorneqarnissaat pillugu Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 5-ip, 29. februar 2008-meersup allangortinneqarnissaanut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanerninik periaasia aamma illuinnaasiortumik amigartumillu tunngavilersuut, suliamik suliarinninermut, Naalakkersuisut akuersissuteqarnerannut tunngatillugu, tunngaviutinneqartoq Timmissap naammagittaalliutigai, tassami Timmissap paasinninnera imaammat

1. tusarniaanermi siusinnerusukkut periaaseq malinneqanngitsoq,
2. tusarniaanermi tusarniaaffigineqartussatut peqataasunik ataasiinnarmut sammisumik toqqaanermi naliigiissitsinermut tunngavik malinneqanngitsoq,
3. tusarniaaneq tupinnaannartumik sivikitsumik tusarniaanermut piffissaliinikkut ingerlatsinermi ileqqorissaarnerunngitsoq, taamaalilluni tusarniaanermut peqataasoq tusarniaanermut tutsuiginartumik akissuteqarnissaminik suliaqarsinnaasimamani,
4. piffissaliusseq sivikitsaq pissutigalugu tusarniaanermut akissutit ima nalorninartigisumik tunngaveqarmata, taakkua nalunaarutip pigineqareersup (timmissat illersorneqarnerat pillugu Namminersorerullutik Oqartussat Nalunaarutaat nr. 1, 21. februar 2004-meersoq) allangortinnissaanut tunngavigineqassappata ingerlatsinermik ileqqorissaarnerunngitsoq,
5. aalajangiinermi tunngaviusoq ima sanngiitsigisumik tunngaveqartoq siusinnerusukkut periaatsinik unioqqutitsineroq taamalu ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut assersuunneqarsinnaanngitsoq.

1 pillugu

Timmissat illersorneqarnerat pillugu Nalunaarummik siusinnerusukkut allangortitsisarnerni piniarnermut kattuffinnut pinngortitalerinemullu kattuffinnut matumanilu Timmiaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu tusarniaanermut pissusissamisoortumik piffissaliisoqartarsimavoq, allangortitsinermilu matumani tamanna pisimanngilaq, tassami Timmiaq allangortitsinermi tamatumani tusarniaaffigineqarsimanngimmat.

2 pillugu

- 25) Oqaaseqaatip paasiuminartuutinnissaa suliaku tusagassiuutitigut eqqartorneqarsimanagera isiginiarlugit Timmiaq akuersisillugu peqatigiiffiup kinaassusia suliap ukiu- moortumik nalunaarutinnut ilanngunneqarneranut atatillugu ilisarnarunnaarsissimanngilara.

Piniartut kattuffiisa kisimik tusarniaavigineqarnissaannik, NGO-tut kattuffinnuunngitsorli allanut, matumanilu Timmiaq ilanngullugu, toqqaanermi piniartut soqutigisaannik, innuttaasuniinngitsorli kattuffinnit taakkunannga sinniisuuffigineqartunit, illuinnaasiortumik isumaginnilluni akissuteqartoqarpoq. Timmiaq, suleqatigiissitalianut nalunaarummik nr. 38-mik, 6. december 2001-imeersumik piareersaallutik suliaqartunut ilaasortaasoq allanngortitsinernilu tulliuttuni tusarniaanissamut peqataasimasoq, nalunaarutip 29. februar 2008-meersup suliarineqarneranut atatillugu tusarniaavigineqarsimannigilaq.

3 pillugu

Tusarniaanernut akissutinit Naalackersuisoqarfiup tigusimasaannit erserpoq tusarniaavigisassatut peqataasut toqarneqartut tusarniaanermut akissutissaminnik suliaqarnissaminnut nalunaaquttap akunnerpaalunnguini taamaallaat piffissaqartitaasimasut, tamannalu Timmiap isumaa malillugu tupinnaannartumik sivikitsumik piffissalineruvoq.

4 pillugu

Namminersornerullutik Oqartussat namminneq Pinngortitaleriffimmi ilisimatuutut misissuisartuisa tusarniaanermut akissuminni erseqqissumik oqaatigisimavaat tusarniaanermi akissuteqarnissamut piffissarititaasoq akuerineqarsinnaanngitsutut suliaminnullu tunngasutigut nassuiaammik suliaqarnissaminnut sivikippallaartutut isumaqarfigigitsik.

5 pillugu

Nalunaarutip 2001-imi suliarineqarnerani tamatumunnga KANUKOKA-meersunit, pisorta qarfinnit assigiinngitsuneersunit, Pinngortitaleriffimmeersunit, piniartut kattuffiineersunit aamma Timmissameersunit inuttalersukkamik siumoortumik suleqatigiissitaliortoqarsimavoq. Nalunaarutip suliarineqareernerata kingornatigut taanna taakkunungarpiap tusarniaatigalugu nassiunneqarpoq naammaginartumillu piffissamik killissalerlugu, tamatumani taakku tamarmik tusarniaanermut akissutissaminnik naammaginartumik piffissaqarlutik suliaqarsinnaasimallutik. Peqqissaartumik tusarniaane-rup assinga kingusinnerusukkut nalunaarutip nr. 1-ip, 21. januar 2004-meersup suliarineqarnerani atuutsinneqarpoq. Nalunaarutip 2008-mi allanngortinneqannginnerani peqqissaarussamik piareersaasiortoqarnissaanik Naalackersuisut neriorsuuteqarsimane-rat eqqarsaatigalugu Timmissap isumaa naapertorlugu sulianik ingerlatsinermi ileq-qorissaarnerunngilaq siusinnerusukkullu periaatsinik akerliusoq illuinnaasiortumik tusarniaanerpup nukingiutipallanneqarnera, tamatumani tutsuiginartumik tamanullu isiginnittumik tusarniaaneq mattullugu.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Aammattaaq sulianik ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik taamak illuinnaasiortigisumik, amigartumik aamma tamakkiisumik saneqqutsisumik ingerlatsinerup aalajangerneq, tunngaviliussamut Naalakkersuisut timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinneqarnissaanut aalajangiinnermini aalajangiivinnermut ilaasussatut isumaqarfigisaanut, nassataqarnera Timmissap aammattaaq naammagittaalliuutigaa, tassami timmissanik piniarnerup annertusineqarnera Inatsisartut Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaata innersuussutaanut tulluurtuunngimmat, taakkuami isumaliutissiisumminni 20. oktober 2007-imeersumi timmissat nujuartat nakkutigineqarnerannut tunngaviusut makkua aalajangersarmassuk:

- Piujuannartitsinissamut tunngavik illoqarfinni nunalu tamakkerlugu aalajangiisimaneqassaaq
- Timmissat piaqqiorsinnaassusiisa ajunnginnerpaamik iluatsitsiffiunissaata qularnaarneqarnissaa
- Timmissat piaqqiornerisa nalaani eqqissisimatilluinnarneqarnissaat
- Mianerinninnissamut tunngavik atuutsinneqassaaq.

Timmiaq isumaqarpoq makkununga uppersaatissanik peqartoqanngitsoq:

- Timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinneqarnissaa aalajangersarneqartoq ataanarsinnaanngitsoq, timmissat ikileriarsimanagerat nalunaarutip 2001-imi suliarineqarnerata nalaani paasineqarsimammat mitit kisimik eqqarsaatigalugit akerlianik amerliarnermik kinguneqarsimammat, timmissanullu allanut tamanut atuutinngitsoq
- piniarnissamut piffissarititaasup sivitsorneqarnerata timmissat piaqqiorsinnaassusiisa ajunnginnerpaamik iluatsitsiffiunissaa, timmissat aalajangersimasut ikiliartuinnarnerat tamatuma akerlianik uppersaasuummat
- piniarnissamut piffissarititaasup sivitsorneqarnerata timmissat piaqqiornerisa nalaani timmissat eqqissisimatilluinnarneqarnissaat qulakkeerneqartoq, timmissat assigiinngitsut arlallit piaqqiortarfiat februarip martsillu qaammataanni aappariilerneranni pisarmat
- piniarnissamut piffissarititaasup sivitsukkap mianerinninnissamut tunngavimmik eqquutsitsisuuq, tassami mitit kisimik amerliartornerat paasineqarsimammat siusinnerusukkat amerlassusiat kinguarsimasuunngikkaluarluni. Timmissat allat amerlassusiat eqqarsaatigalugu amerliartornerat amerlassusiisaluunniit nikinnek ajornerat paasineqarsimannilaq.

Naggasiullugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup timmissat pillugit suleqatigiissitaliami sulinermut atatillugu suleqatigiissitaliap ilaasortaanut ataatsimiinnernit allagaatit/imaqarniliat namminermi sulinermut allagaatigineqartutut nalunaarutiginnissimanera, kiisalu suleqatigiissitaliami ilaasortanik tusa-gassiuutitut oqaaseqaqusinnginnera Timmissap naammagittaalliuutigai. Internetikut allakkatigut 14. maj 2008-meersutigut Naalackersuisoqarfiup makkua nalunaarutigai: Issuaaneq: *"Eqqaasitsissutigisariaqarpara ataatsimiinnernit allagaatit/imaqarniliat namminermi sulinermut allagaataammata. Taamatuttaarlu tusagassiorfinnit saaffiginnissutaasinnaasut APNN-imut ingerlatinneqartassapput, taassuma akissutisat ataatsimut isumagissammagit suleqatigiissitaliap sulinera naammassippat."* Issuaaneq naavoq.

Timmissap paasinninnera unaavoq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27-mi nipangiusimasussaataaneq taamaattoq tunngavilersorneqanngitsoq, taamatullu pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip ilaat-sinnginnissamik aalajangersagartaani inassuteqaat taamaattoq tunngavilersunngikkaa. Timmiaq isumaqarpoq paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisip § 7-iani ilaat-sinnginnissamik aalajangersagartai atuiffiusinnaanngitsut, taakkunanimi namminermi sulinermut allagaatit, oqartussaasup nammineq atugassaatut imaluunniit ingerlatsi-vimmi tassanerpiaq ataatsimoortut aalajangersimasut akornanni imaluunniit kommu-nalbestyrelsip taassumalu ataatsimiititaliaasa, immikkoortortaqaarfiisa susassaarfiisalu allat akornanni allaffigeqatigiittarnermi atugassatut suliarineqarnerat kisimi pine-qarmat. Taamaallilluni Timmissap paasinninnera unaavoq NGO-kattuffiit nipangiussisimasussaataaneramik inassuteqaateqarfigissallugit inatsisitigut tunngavissaqarto-qanngitsoq, inassuteqaallu taamaattoq Århuskonventionimut akerliusoq." (Atofe-qarfimmi nutsigaavoq)

Peqatigiiffiup Timmissap naammagittaalliuutaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut tusarniaatigalugu 21. juli 2008-mi nassiuppara, Naalackersuisoqarfillu qinnuigalugu suliaq allagaatinik nalunaarutip suliarineqarneranut tunngasunik imalik misissugassanngorlugu uannut nas-siuteqqullugu.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaa-nermut akissutaa 13. august 2008-meersoq 18. august 2008-mi tiguara. Naalak-kersuisoqarfik uannut akissummini ilaatigut imatut allappoq:

"(...)

Timmissat pillugit nalunaarutip ulloq 29. februar 2008-mi allanngortinneqarneranut atatillugu Naalackersuisut tusarniaanerat pillugu aalajangiinermilu tunngavigisaannik naammagittaalliuut pillugu Naalackersuisoqarfiup oqaaseqaataa:

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

"Timmissat illersorneqarnerat pillugu Naalakkersuisut nalunaarutaata nr. 1-ip, 21. januar 2004-meersup" allanngortinneqarnerani Inatsisartut akissuteqaataat (UKA 2007/73 aamma 102) kiisalu tamatuma kingorna ataatsimiititaliap isumaliutissiisutaani 20. oktober 2007-imeersumi kaammattuutit aallaavigineqarput. Aammattaaq sapaatit akunneranni 8-mi piniartunik tusarniaalluni aammalu taakku atuisutut ilisimasaat ilanngunniarlugit piniartut isumasioqatigiinnerat peqqammersoq piffissap aallaaniarfissap sivitsorallarneqarneranik kinguneqassangatinneqarpoq. Tamanna tunngavigalugu Naalakkersuisut sapaatit akunneranni 9-mi arlaleriarlutik ataatsimiipput, tamatuma inunntu inuussutissarsiutigalugu inuussutissarsiutigingulu aallaaniarsinnaatitaanermut uppersaartilinnut atuuttumik piffissami aallaaniarfiusumi 2008-mi (sumiifinnut timmissanullu pineqartunut atatillugu 28/29 februarimi unittussamik) timmissanik assigiinngitsunik marlunnik, tassalu miternik taateraani, piffissap aallaaniarfiup sivitsorneqarnissaa aalajangerneqarluni. Nalunaarutip siuliani taaneqartup allanngortinneqarnissaanik tamanna pisariaqartitsivoq, taamaattumillu sivikitsuarsuarumik piffissaqartitsilluni taanna tusarniaassutigineqarluni.

Nalunaarutip ulloq 29. februar 2008-mi aammalu ulloq 29. februarimi siumoortumik nalunaarutiginninnerup kingorna ulloq 1. marts 2008-mi atuutlernissaanik piimasaqarnissaq pillugu Naalakkersuisut aalajangernerannik Naalakkersuisoqarfik nalunaarfigineqarpoq. Nalunaarutip tamanut nassiuussunneqarneratigut tusagassiorfinnullu nalunaaruteqarnikkut nalunaarutiginnittoqarpoq.

Timmissat pillugit nalunaarut Naalakkersuisoqarfiup Piniarnermut Aallaaniarnermulu Immikkoortortaani tusarniaassutigineqarpoq oqallisigineqarlunilu (ilanngussaq I). Tamatuma kingorna pinngortitamik illersuinissaq pillugu inatsimmi § 5, imm. 3 aammalu piniarneq aallaaniarnerlu pillugit inatsimmi § 16, imm. 2, tak. §§ 2 aamma 8, naapertorlugit piffissap aallaaniarfiup sivitsorneqarnera pillugu nassuiaatitalimmik avammut tusarniaasoqarpoq (ilanngussaq II). Suliffeqarfinnut kattuffinnullu makkununga ulloq 29. februarimi, ulloq taanna nal. 12-imut akissuteqartussanngorlugit allakkat tusarniaassutit ilanngunneqartut avammut tusarniaassutigineqarput:

- KANUKOKA
- KNAPK
- Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit
- Pinngortitaleriffik
- Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik

Tusarniaanermi allakkat ilanngunneqartut malillugit sivikitsuinnarmik piffissaqartinneqarneq pissutigalugu KANUKOKA kisimi akissuteqarpoq. Nalunaarummi siunertarineqartut nalunaarummullu tunngavigineqartut aallaavigalugit, tamanna tulluurtut isigineqartillugu, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi akissutit malinnaaffigai. Piffissap aallaaniarfissap sivitsorneqarnissaanik kattuffiit soqutigisaqatigiit kissaataat timmissat pillugit nalunaarummi

malinneqarsimanagerat pissutigalugu tusarniaanermit akissutinik ataatsimut naliliinerup takutippaa timmissat pillugit nalunaarummi allannguutit KNAPK-mit aammalu piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnit naammagisimaarneqartut. Taamaattorli miternik taateraani piffissap aallaaniarfissap sivitsorneqarnissaa eqqarsaatigalugu Pinngortitaleriffik aammalu Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik isornartorsiupput.

Aaqqissuinikkut aaqqitassamik ataatsimik nalunaarummut ilanngunneqartumik aaqqiinissaminut Naalakkersuisut Inatsisileriffiat tunngavissaqarsorivoq. Inatsisip suliarineqarneranik misissuinermit nalunaarummut taassumalu suliarineqarneranut allanik oqaaseqaateqarnissamut tunngavissaqartoqanngilaq.

Ukiuunerani aallaaniarnerup sivitsorneqarnera taamaallaat ukioq manna 2008-mi piffissami aallaaniarfiusumi atuutissaaq, tamatumalu kingorna allatut aalajangiisoqanngippat piffissat aallaaniarfiit pisoqqat ingerlaannartumik atuutilissallutik. Taamaalliluni timmissat pillugit suleqatigiissitaliap (tassani Timmiaq ilaalluni) kaammattuutai 2008-p affaani siullermi pigineqalernissaasa tungaanut piffissap aallaaniarfiup sivitsorneqarallarnissaa siunniunneqarpoq. Nalunaarusiaq tamanna sapaatit akunneranni 34/35-mi Naalakkersuisunut saqqummiunneqarpoq.

Allakkat suliamut nalunaarutillu suliarineqarneranut attuummassutillit makku oqaaseqaammut matumunnga ilanngunneqarput:

Siulittaasoqarfiup aalajangigaa 265/2008, danskisut kalaallisullu

Naalakkersuisut isummernissaannut tunngavissiaq, danskisut kalaallisullu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaaner-
mut akissutai, danskisut kalaallisullu

Pinngortitaleriffiup tusarniaanermit allagai, danskisut

Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermit akissutai,
danskisut

Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit tusarniaanermit akissutaat, danskisut kalaal-
lisullu

KNAPK-p tusarniaanermit akissutaa, danskisut kalaallisullu

KANUKOKA-p tusarniaanermit akissutaa, danskisut kalaallisullu

Isumaliutissiissut UKA 2007/73 aammalu UKA 2007/102, danskisut kalaallisullu.

Timmissat pillugit nalunaarutip atuuttup iluarsaanneqarsinnaanerani timmissat pillugit suleqatigiissitaliap kaammattuutaanik" suliarinninnermut atatillugu nipangiussisussaatitaaneq pillugu naammagittaalliummut Naalakkersuisoqarfiup oqaaseqaataa

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Timmissat pillugit nalunaarutip atuuttup allannortinneqarsinnaaneranut kaammattuuteqartussamik assigiinngitsunik katiterneqartumik suleqatigiissitaliortoqassasoq UKA 2007/102-mut atatillugu aalajangerneqarpoq.

Suleqatigiissitaliami ilaapput Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Pinngortitaleriffik, KNAPK - Kalaallit Nunaanni Piniartut Aalisartullu Kattuffiat, SPAK - Sunngiffimmi Piniartut Aalisartullu Kattuffiat, Timmiaq, Avataq kiisalu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik. KANUKOKA ajoraluartumik peqataasinnaasimanngilaq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmi ulloq 13. martsimi aammalu Pinngortitaleriffimmi ulluni 28.-29 aprilimi suleqatigiissitaliaq pingasoriarluni ataatsimiippoq. Ataatsimiinnerit taakku annertooujussuarmik pissarsiviupput, tassa suleqatigiissitaliap kaammattuuteqarnissaa anguniarlugu suleqatigiissitaliamut suliakkiut aallaavigalugu mitit taateraallu/appallu pillugit Pinngortitaleriffimmi paasissutissat nutaanerpaat nalunaarusiarlu tamanut saqqummiuteqqammerneqartoq ilanngunneqarmata kiisalu timmissat illersorneqarnerat pillugu Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 5-imi, 29. februar 2008-meersumi aalajangersakkanik KNAPK-mi peqatigiiffiit misissuinerat oqallisiginninnerallu pillugit qanitukkut tusarniaanermi akissutit ilanngunneqarmata.

Timmissat pillugit Inatsisartut suleqatigiissitaliaata suliaanik ingerlanneqartunik paasitineqarnissamik ...-mit, EcoAdvise & Communication, qinnuteqaat sapaatit akunneranni 19-imi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit tiguneqarpoq (APNN), tassani qinnuteqartup pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitineqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi kapitali 3-mi, § 7, imm. 1 naapertorlugu suliffiup iluani sulinermi allakkat pineqarnerat pissutigalugu qinnuteqaat siuliani taaneqartoq APNN-imit itigartinneqarpoq.

Qinnuteqaat taanna aallaavigalugu maleruagassat atuuttut nutarterneqassasut APNN-imit aalajangerneqarpoq. Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit assigalugit mailikut 14. majimeersukkut suleriaaseq taaneqartoq aqutugalugu timmissat pillugit suleqatigiissitaliamut maleruagqusat taakku atuullutik.

Allakkat suliamut nalunaarutillu suliarineqarneranut attuumassuteqartut oqaaseqaammum matumunnga makku ilanngunneqarput:

Suliakkiut suleqatigiissitaliamit ataatsimoorullugu suliarineqartoq, danskisut kalaallisullu

Timmiamit e-mail 1/8-2008-meersoq, danskisut

Avatangiisinik Aqutsisoqarfimmi allaffimmi pisortamit aamma timmissat pillugit suleqatigiissitaliami ataatsimiinnernik aqutsisumit ...-mit allakkiaq, danskisut." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaanut ilanngussat ilaat Naalackersuisoqarfiup suliamik suliarinninneranut attuumassuteqartut kisiisa tulliuuttuni issuarpakka. Issuaanermi piffissap ingerlasimanerata aamma tusarniaavigineqartunik toqqaanerup paasissutissiissutigineqarnissaa pingaarnertut siunertaavoq. Ilangussat ilaat issuarneqanngitsut suliami illua'tungiusut timmissat pillugit nalunaarutip imarisaanik naliliinerinut tunngasuunerupput, taamaattumillu uanga misissuininnut attuumassuteqaratik.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 13. august 2008-meersoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup avammut tusarniaanermi allagaanik 28. februar 2008-mi ullulerneqarsimasumik imaattumik ilaqartinneqarpoq:

"Timmissat pillugit nalunaarummi piffissat piniarfiusinnaasut allanngortinnerat pillugu tusarniaaneq

Inatsisartunut akissuteqaat (UKA 2007/73 aamma 102) taassumalu kingorna ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa 20. oktober 2007-imeersoq inassuteqaatinik imalik tunngavigalugit ataatsimiinnerit arlallit tunngavigalugit Naalackersuisut sapaatit akunerisa qulingiluaanni aalajangiipput piffissat timmiaqatigiinnik marlunnik 2008-mi piniarfiusinnaasutut atuuttussatut sivitsorneqassasut aalajangiipput, piniarsinnaassallutik inuussutissarsiutigalugu sunngiffimmilu piniarsinnaanermut allagartallit, taamaammallu nalunaarutip qulaani pineqartup allannguutissaa tusarniutigalugu nassiunneqarpoq.

Nalunaarut maannakkut atuuttoq kiisalu nalunaarutissatut siunnersuut nutaaq ilanngussatut kiisalu ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa ilisimatitsissutitut nassiunneqarput.

Allannguutip imai ukuupput:

(...)

Nalunaarutip allannguutaa atuutilissaaq 1. marts 2008, taanna sioqqullugu avammut nalunaaruteqareernikkut. Nalunaaruteqarneq pissaq nalunaarutip avammut nassiusorneratigut kiisalu tusagassiuutitigut nalunaaruteqarnikkut.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Tusarniaanermi allakkat uku avammut tusarniaalluni sulisoqarfinnut kattuffinnullu ukununga nassiunneqarput:

- KANUKOKA
- KNAPK
- Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit
- Pinngortitaleriffik
- Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik

Tusarniaanermut akissut APNP-mut nassiuteqquneqarpoq 29. marts 2008 nal. 12.00 sioqqullugu."

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 13. august 2008-meersoq tamatuma saniatigut makkuninnga ilaqartinneqarpoq:

- Pinngortitaleriffiup tusarniaanermut akissutaa ullulernerqarsimanngitsoq, tassanngalu ilaatigut erserpoq tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliunneqartoq Pinngortitaleriffiup tupigusuutigigaa. Pinngortitaleriffik isumaqarpoq nalunaquttap akunneri pingasut-sisamat akissummik naammaginantumik suliarinninnissamut naammangitsut.
- Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 29. februar 2008-mi ullulernerqarsimasoq. Naalackersuisoqarfiup akissummini Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik aperaa TPAK-p, Timmissap aamma Avattap tusarniaavigineqarnissaat Naalackersuisoqarfiup isumaliutersuutigisimaneraa.
- Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit akissutaat 29. februar 2008-mi ullulernerqarsimasoq. Tassannga erserpoq ilaasortaq ataaseq "piffissap tusarniaaviusup sivikeqisup naanerani" akissuteqarsimasoq.
- KANUKOKA-p tusarniaanermut oqaaseqaatissaqarani akissutaa 29. februar 2008-mi ullulernerqarsimavoq, "pissutigalugu tusarniaanermi piffissaq killilius-saq annikippallaarujussuarmat".

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 13. august 2008-meersoq timmissat pillugit suleqatigiissitaliamut suliakiummik 21. april 2008-meersumik ilaqartinneqarpoq:

"Inatsisartut Eqqissimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaata 20. oktober 2007-imi isumaliutissiissutaa aallaavigalugu suleqatigiissitaq siuliani taaneqartut naapertorlugit siunissami Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 5-ip, 29. februar 2008-meersup nutarterneqarsinnaaneranut periarfissanik Naalakkersuisunut inassuteqaateqassaaq.

Suleqatigiissitaliap ilisimasat nutaanerpaartaat Pinnngortitaleriffimmeersut ilanngutis-savaat, paasissutissat nutaat mitit taateraallu pillugit nalunaarusiatigut atuagassiatigoortut kiisalu suleqatigiissitaliap atugassai, katitigaanera tunngavigalugu atuagassat allattorsimaffiat (ilanngussaq). Ilanngullugu suleqatigiissitaliap najukkami KNAPK-p peqatigiiffii tusarniaavigineqaqqammersut akissuteqaataat ilanngutissavaat.

Inassuteqaatit patajaallisaasuussapput makkuninngalu tunngaviusunik pingaarnernik sisamaasunik tunngaveqassallutik, Inatsisartut Eqqissimatitsinermut Avatangiisinul-lu Ataatsimiititaliaata timmissanik aqutsinermut aalajangersarsimasaat:

- Najukkami nunalu tamakkerlugu nungukkiartuutaanngitsumik tunngaveqarnek aala-
janguisimaneqassasoq.

- Timmissat piaqqiorsinnaassusiinik qulakkeerinnineq.

- Timmissat manniorfiisa nalaani eqqissimatilluinneqassasut.

- Mianersortumik periaaseqarluni ingerlatitsisoqassasoq.

Suleqatigiissitaq misissueqqissaassaaq maannakkut timmissat illersorneqarnerat pil-lugu nalunaarummi aalajangersakkat nutarternissaannut tunngavissaqarnerasoq, tassu-
nga ilanngullugit:

1) Piniartunit timmissat sorliit allannguiffigineqarnissaat kissaatigineqarnerisut paa-siniassallugu kissaatinullu illersuisut illua'tungiliuttullu tunngavilersuutaat paasiniassallugit.

2) Aqutsiviit paasiniassallugit, nunap immikoortui/killeqarfii pingasuusut allanngor-tissappata, taava nalunaarummik eqaannerusumik aqutsineq kissaatigineqartutut eqqortissinnaaneroqqullugu.

3) Piniarfissatut/eqqissimatitsiffissatut piffissaliussat pisassiissutillu allanngortinne-qarneri ilaatigut uumasut illersorneqarnerat pitsannorsarniarlugu, tamanna pisari-aqassappat, ilaatigullu piniarfiup sivitsortinneqarnissaanik kissaat naaperiarlugu, tamannalu pissaaq aqutsinermi tunngaviusut ataqqillugit.

4) Eqqissimatitsiffiusut misissorneqarneri, tassunga ilanngullugu timmissanut eqqis-simatitsiffissatut siunnersuutit, aqutsinermi sakkussat ineriartortinnissaat siunertara-lugu, ataatsimut isigalugu siunissami nungukkiartuutaanngitsumik tunngaveqarluni a-

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

qutsineq qulakkeerneqarsinnaaqullugu peqatigisaanillu isumalluutit sunniuteqarluartumik annertusiartortissinnaaqullugit.

5) Mannissarfiit atugassarititaasullu allangortinneri timmissanik aqutsinermi tunngaviusunut marluusunut mannissartarneq naapertuunnersoq nalilissallugu - timmissat manniliornissaannut sapinngisamik iluatsinnissaat qulakkeerniarlugu timmissallu manniliornerisa nalaani eqqissisimatilluinnarneqarnissaat qulakkeerniarlugu.

6) Piniarnermik inuussutissarsiuteqartunut sunngiffimmilu aallaaniartartut piniarsinnaatitaaffiisa allangortinneqarsinnaaneri, tamatuminngalu tunngavissiuineq, tassunga ilanngullugu tamatuma qitiunngitsumik aquneqarnissaanut periarfissat.

7) Aqutsinerup najukkanut suliakkiutigineqarsinnaanera oqallisigissallugu, tamatuminngalu tunngavissiuineq.

8) Tulukkanik, naajanik eqqakkanillu ajornartorsiuteqarneq nalilersorlugu, aaqqiinnermi timmissat pillugu nalunaarut allangortittariaqarnersoq, imaluunniit eqqakkanik passussineq taamaallaat pineqassanersoq imaluunniit taakku marluutillugit periarfissaanersut.

9) Piniariaatsit misissorneqarneri, tassunga ilanngullugu aallaasit imassallu atorneqartussat.

10) Timmissat taakkunanngalu nioqqutissiat niuerutiginissaannut annissinissamullu malittarisassat allangortinnerat nungukkiartuutaanngitsumik aqutsinermut sunniuteqartiginersoq nalilersussallugu.

Taassuma saniatigut timmissanut aqutsinermut suleqatigiissitap pisariaqarsorippagu siunertanullu naapertuussorippagu inassuteqaateqarsinnaavoq.

Peqataasut

Suleqatigiissitap marluk tikillugit makkuninnga inuttalersugaasinnaavoq:

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik (ataqatigiissaarisoq)

Attaveqatigiinnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik

Pinnortitaleriffik

KANUKOKA

KNAPK

TPAK

Avataq

Timmiaq

Imaqarniliortut: Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik aamma Attaveqatigiinnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik.

(...)"

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut alagai 13. august 2008-meersut misissoreerlugit Naalackersuisoqarfik imatut ilasutaasumik 22. september 2008-mi tusarniaavigaara:

"Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaaninut 21. juli 2008-meersumut akissutaa 18. august 2008-mi tiguara. Naalackersuisoqarfiulli akissutaata amerlanerusunik paasissutisseeqqusinissannut pissutissaqalersippaanga.

Timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinneqarnera

Siullertut manna qinnutigaara, tassalu suliffeqarfinnik suliniaqatigiiffinnillu timmissat pillugit nalunaarutip allannguutissaatut siunnersuut pillugu 29. februar 2008-mi tusarniaavigineqartussanik toqqaanermut isumaliutersuutit suut, pingaartumillu ilaatigut Timmissap sooq tusarniaavigineqarsimannginneranut, tunuliaqutaasimanersut paasissutissiissutigeqqullugit.

Naalackersuisoqarfik aammattaaq qinnuigaara pissutsit suut timmissat pillugit nalunaarutip taama pilertortigisumik allanngortinneqarneranut kiisalu suliffeqarfiit suliniaqatigiiffiillu taama sivikitsigisumik piffissalerneqarlutik tusarniaavigineqarsimaneranut pissutaasimanersut paasissutissiissutigeqqullugu.

"Timmissat pillugit suleqatigiissitaliami" sulinermit atatillugu nipangiussisimasussanngortitsisimaneq

Nipangiussisimasussanngortitsinermik apeqqut eqqarsaatigalugu tusarniaaninnut Naalackersuisoqarfiup akissutaanit erserpoq: "...APNN aalajangerpoq maleruaqqusat suleliaasissatut aalajangersakkat aqqutigalugit atuuttut mailimi 14. majimeersumi eqqaa-neqartut siunnersuisoqatigiinnut soorlu Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut, Nunalerinermut Siunnersuisoqatigiinnut Piniarnermullu Siunnersuisoqatigiinnut atuuttut "timmissat pillugit suleqatigiissitaliamut atuunnerat taamatuttaaq erseqqissarneqasasooq" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq). Naalackersuisoqarfik tamatumunnga atatillugu qinnuigaara makku pillugit uannut paasissutisseeqqullugu 1) Suleqatigiissitaliap ilaasortai e-mailimit 14. maj 2008-meersumit siusinnerusukkut ilisimatinneqarsimanersut suleqatigiissitaliami sulinertik eqqarsaatigalugu nipangiussisimasussaataasut, 2) Nipangiussisimasussaataaneq taanna Naalackersuisoqarfiup isumaa malillugu qanoq annertutigaa, matumani ilaasortat inaarutaasumik nalunaarusiap saqqummiunneqarnerata kingornatigut tusagassiuutinut oqaaseqaateqarsinnaanersut ilanngullugu eqqarsaa-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

tigalugu, aamma 3) nipangiussisimasussaataaneq taanna inatsisikkut suna tunngavigalugu peqqusissutigineqarsimansoq.

Kiisalu Naalackersuisoqarfik qinnuigaara suliaq nalunaarutip allannguutissaata sulia-
rineqarneranut tunngasoq misissugassanngorlugu uannut nassiuteqqullugu.

Naalackersuisoqarfiup akissutaa timmissat pillugit Kalaallit Nunaanni peqatigiiffim-
mut Timmissamut suliami illua'tungiusup isumaanik tusarniaatitut saqqummiunneqar-
sinnaavoq."

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup akissutaa
imaattoq 1. oktober 2008-mi ullulerneqarsimasoq 7. oktober 2008-mi tiguara:

"(...)

Tusarniaaffigisassat toqqartornerat

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Piniarnermut
Aallaaniarnermullu Inatsimmi 1999-imeersumi tusarniaaffigisassat aalajangersimasut
kiisalu siusinnerusukkut APNP-p tusarniaavigereersimasai tusarniaavigivai. APNP-p
Timmiaq tusarniaavigisussaasimanngisaannarpaa.

Tusarniaanissamut killissarititaasup sivikinnerata tunngavia

Akissuteqaammi 13. august ullulerneqarsimasumi oqaatigineqareersutut Naalacker-
suisut sapaatip akunnerani 9-mi arlaleriarlutik ataatsimiipput, taakkunanilu aalajanger-
neqarpoq, timmissat assigiinngitsut marluk, mitip aamma taaterap, 2008-mi (28./29.
februar piffinni pineqartuni timmissanullu pineqartunut atuuttut naapertorlugit unittus-
saagaluartoq) piffissami aallaaniarfissap iluani, inuussutissarsiutigalugu aallaaniarsin-
naanermut allagartalinnt sunngiffimmilu aallaaniarsinnaanermut allagartalinnt pi-
niarsinnaatitaaneq sivitsorneqassasoq.

Naalackersuisut nalunaarummik allanngortitsinerat pillugu Naalackersuisoqarfik 29.
februar 2008 ilisimatinneqarpoq piunaffigineqarlunilu 29. februar nalunaarutiginne-
reernerup kingorna nalunaarut 1. marts 2008 atuutilersinneqassasoq, tamannalu tusar-
niaanermi killissarititaasut nalinginnaasut malinnissaannut periarfissaqartitsisiman-
ngilaq.

Suleqatigiissitalianut Namminersorerullutik Oqartussani maleruaqqusat

1) APNP ataatsimiinnerni siullerni marlunni suleqatigiissitat suleriaasiat Namminer-
sorerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitanut nassuiaatigineqarnissaa pisariaqar-
sorineqarsimanngilaq, kisianni allagaatinik takunnissinnaatitaanermut apeqquteqaat

aallaavigalugu APNP aalajangerpoq ilitersuutit atuuttut Aalisarnermut Siunnersuisoqatigiinnut, Nunalerinermut Siunnersuisoqatigiinnut Piniarnermut Siunnersuisoqatigiinnullu attuumassuteqartut suleriaatsip ataaniittut erseqqissaatigeqqinniarlugit.

2) Naalackersuisut suleqatigiissitap nalunaarussiaata akuersissutigereernerata saqqummiutereerneratalu kingorna suleqatigiissitat inuttai nipangiussisussaataa ngillat. Kisianni pisunut assingusuni suleriaatsinut atuuttunut innersuussisoqarpoq.

3) APNP-p nalilersimavaa uani pineqartut tassaasut Pisortat ingerlatsinerat pillugu paa-sitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi, kapitel 3, § 7, imm. 1 naapertorlugu suliffiup iluani sulinermut atatillugu pappilissat.

Pappiaqqat suliamut tunngassuteqartut tunniunneqarnissaannut atatillugu, sulisumit allakkanik nalunaarsuisartumik sapaatip akunnerata 41-p aallartilaarnerani intern postikkut nassiunneqassapput.

Allakkanut arlaannik apeqqutissaqaruit oqaaseqaatissaqaruilluunniit, ataani atsiortumut saaffiginninnissannut tikilluaqqusaasorujussuuvutit."

Peqatigiiffik Timmiaq 5. november 2008-mi allaffigaara, Naalackersuisoqarfiulu tusarniaanermut akissutitut nassiussai saqqummiullugit.

Peqatigiiffiup Timmissap allakkakka 2. december 2008-mi imatut akivai:

"Pineqartoq: Timmissap naammagittaalliuutaanut atatillugu tusarniaanermut akissut

Timmissap naammagittaalliuutaa pillugu allakkatigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup akissutai 13. august 2008-meersoq aamma 1. oktober 2008-meersoq allakkatigut 5. november 2008-meersutigut Ombudsmandip nassiuppai, qinnutigalugulu akissutit pillugit Timmiaq oqaaseqaateqaqqullugu kiisalu malittarisassanik Timmissap soqutigisaanut ataneqartunik tunniussinermut atatillugu Timmiaq qanoq annertutigisumik siusinnerusukkat tusarniaavigneqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.

Timmissap kingullertut taaneqartut pillugit paasissutissiissutigissavaa peqatigiiffik Avatangiisinut Pinngortitamullu Naalackersuisoqarfiusimasumik 2001-imi ataatsimeeqateqarnermini apeqqutinut Kalaallit Nunaanni timmissat amerlassusiinut tunngasunut pisortatigoortumik tusarniaasarnermut illua'tungiusussatut toqqarneqarmat. Taamanili peqatigiiffik timmissat pillugit aqutsinermut tunngasut pillugit apeqqutinut tamanut aamma apeqqutit allat Timmissap soqutigisaqarfii pillugit tusarniaavigneqartarsimavoq. Taamaalilluni Timmiaq timmissat pillugit nalunaarut 2001-imeersoq

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

pillugu suleqatigiissitanut peqataasimavoq, taamanili aamma tamatuma malitsigisaa-nik nalunaarutip allannguuteqartinneqartarnera pillugu tusarniaavigineqartarpoq, taa-matullu peqatigiiffik Pinngortitap Illersorneqarnissaa pillugu inatsimmut, pinngortita-lerisut pillugit aqqissuussamut, eqqissisimatitsinernut assigiinningsunut il.il. atatil-lugu tusarniaavigineqartarluni. Massakkorpiaq pisumi oliasiornissamut neqeroorute-qartitsisinnaanermut atatillugu oliasiorfissatut piukkunnaateqartut pillugit Aatsitassa-nut Ikummatissanullu pisorta qarfiup tusarniaaneranut Timmiaq peqataavoq. Taa-maalilluni Timmiaq Namminersornerullutik Oqartussat pisorta qarfiini naalackersui-soqarfiinilu akuerisatut illua'tungiusimallunilu sulii illua'tungiuvoq. Taamaattumik Timmiap tupigusuutigaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalacker-suisoqarfik susassa qarfimmik Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisorta qarfimmit tigu-sinermi kingornatigut timmissat pillugit nalunaarutip 29. februar 2008-meersup allan-guuteqartinneqarneranut atatillugu peqatigiiffimmik tusarniaaviginninnermigut Namminersornerullutik Oqartussat periaasiannik malinninnissaminut pissutissa qar-simannimmat.

Timmiaq isuma qarpoq pisoq taanna Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup sapaatit akunneranni 8-mi piniartut isumasioqatigiinnerannut peqataasussatut aamma timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinneqarnera pillugu suleqatigiissitani peqataasussatut aggeqqusineranut naapertuuttuunngitsaq.

Aammattaq timmissat pillugit nalunaarut pillugu suleqatigiissitaliarineqartussatut ili-magineqartumut apeqqut pillugu Naalackersuisoqarfimmi pisortamik ...-mik piniartut isumasioqatigiinnerisa nalaani sivikitsumik oqaloqateqarsimavunga, tassami Nammi-nersornerullutik Oqartussani susassa qarfinnik allannguinerup kingornatigut timmissat pillugit suleqatigiissitat sumut inissinneqarnerat nalornissutigisimagakku, isuma qar-lungalu timmissat pillugit suleqatigiissitat suliaassarissaat pingaartuusut, isumasioqa-tigiinnermi oqaatigineqartut eqqarsaatigalugit. Matumani [Naalackersuisoqarfiup pi-sortaata] oqaatigaa suliaqarnermi teknikkikkut paatsuuisoqarsimasooq, tamatumalu kinguneralugu timmissat pillugit suleqatigiissitat suliaassaasa pilersaarusiornissaata aallartinneqanngitsoornera, kisiannili Timmissap timmiaqassutsimut aqutsinermi il-lua'tungiusutut sulinerata inissisimanera qanoq ilisukkulluunniit nalornissutigine-qanngitsaq.

Timmiaq peqatigiiffiup soqutigisa qarfi pillugit apeqqutinut illua'tungiu junnaarnini pillugu ilisimatinneqanngisaannarsimavoq. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit siusinnerusukkut tusarniaavigineqannginneranut pi-soq una kisimi pissutaasoq Timmissap ilimagaa, tassalu Naalackersuisoqarfiup aamma pisorta qarfiusimasup aalajangersakkanik peqatigiiffiup soqutigisaanut sunnuteqartu-nik suliaqarsimanninnerat.

Naak Namminersornerullutik Oqartussani susassa qarfinnik allannguisoqaraluartoq aamma Namminersornerullutik Oqartussat iluanni ingerlatsinermi oqartussaasoqarfik

ingerlatsivimmit (Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfimmit) allamut (Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut) nuunneqaraluartoq Timmissap paasinninnera malillugu Timmissap Namminersornerullutik Oqartusanut tusarniaasarnermut illua'tungiujuunnaarneranik isumaqanngilaq.

Timmissat pillugit nalunaarutip 29. februar 2008-meersup tunniunneqarneranut atillugu tusarniaaneq pillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutaa 13. august 2008-meersoq pillugu Timmissap makku oqaatigissavai:

- Timmiaq isumaqarpoq allanngineq piniartut ilisimasaannaannik tunngaveqartoq Pinngortitaleriffiup ilisimatuutut misissuisui aamma ingerlatsiviusimasoq susassaartoq tusarniaanermut pisinnaasaqartumik akissuteqarnissamut pisariaqartumik piffissalernagit, kiisalu Kalaallit Nunaanni pinngortitalerinermit peqatigiiffiit, matamani Timmiaq il.il., ilanngullugit eqqarsaatigalugit avaqqullugit iliuuseqarneq, timmissat pillugit nalunaarutip allanngortiterneqarnerani ingerlatsinermi ileqqorisarnerunngitsaq.
- Timmissap malugaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup manna nassuerutigigaa, tassalu tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivikitsuararsuusoq. Taamaattoq Timmissap paasinninnera suli unaa-voq, tassalu tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivikilluinnartuusoq siusinnerusukkullu taamatut pisoqarsimanngisaannartoq, tassami paasissutissat Naalakkersuisoqarfiup akissutaanit ersertutut 29. februar 2008-mi nassiunneqarsimapput, ulloq taanna nal. 12.00 akissuteqarnissamut piffissaliilluni.
- Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik allappoq KANUKOKA kisimi akissuteqarniarnani toqqaasimasoq, tamannami ilumoortuuvoq saneqqutilaarluguli, tassami tusarniaanermut akissutit arlallit akissuteqarnissamut piffissaliussaq sivikitsaq eqqarsaatigalugu tusarniaanermut akissummik suliaqartoqarsinnaannginnera imaluunniit pisinnaassuseqartumik akissuteqartoqarsinnaannginneranik oqaatiginninnernik imaqarmata, tamannalu tusarniaanermut akissummik tunniussaqaannginnerup assinganik paasilluarneqarsinnaavoq.

Suleqatigiissitaliat nipangiussisussaatitaanerit pillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermut akissutai 13. august 2008-meersut aamma 1. oktober 2008-meersut pillugit Timmissap makku oqaatigissavai:

- Suleqatigiissitat allagaatai Naalakkersuisoqarfimmi namminermit suliani allagaataasut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik oqaraluartoq suliassat suliarneqartarnerat pillugu inatsimmi aamma pisortat ingerlatsineranni paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi suleqatigiissitani ilaasortat nipangiussisimasussaanerannik inatsisitigut tunngavigisassaqaarneq takuneqarsinnaanngitsaq

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Timmissap aalajangiusimavaa, allagaatit Naalackersuisoqarfimmi namminermit suli-ani allagaataasutut isigineqarsinnaanngimmata. Allagaatit Naalackersuisoqarfimmit peqatigiiffinnut nassiunneqarsimanerannik piusoq kisimi eqqarsaatigalugu taakku pisortat ingerlatsineranni allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanermut nalinginnaasumik ilaapput.

- Taamaattumik Timmissap kissaatigaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik inatsimmik sumik tunngavigisaqarluni NGO-nut nipangiusisimasussaanermik naalakkiuteqarsimasinnaanersoq paasissutissiissutigineqassasoq.
- Aammattaaq Timmissap kissaatigaa taamatut naalakkiuteqarneq Århusimi isumaqatigiissummi (konvention) aalajangersakkanut qanoq ililluni naapertuussinnaanersoq paasissutissiissutigineqassasoq.
- Timmissap pisuni assingusuni suleriaatsip atuuttup atorneqarnera ilisimangilaa, tassami taanna naqitanngortitatigut ilisimaneqarnanilu nassaassaanngimmat aamma timmissat pillugit nalunaarutit allat pillugit siusinnerusukkut suleqatigiissitani atorinneqarsimanngimmata." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Peqatigiiffiup Timmissap tusarniaanermut akissutaa qulaani issuarneqartoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut tusarniaatit 4. december 2008-mi nassiuppara.

Naalackersuisoqarfik tamatumunnga peqatigitillugu qinnuigaara mappi nalunaarutip allannguutaata suliarineqarnera pillugu allagaatinik imalik kiisalu Namminersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitaliap suleriaasissaata Naalackersuisoqarfiup allakkamini 1. oktober 2008-meersuni innersuussutigisaata assilinera misissugassanngorlugit uannut nassiuteqqullugit.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup e-mailikut 21. december 2008-meersukkut nalunaarutigaa 2009-mi januarimi akineqar-nissara naatsorsuutigisinnaagiga.

Peqatigiiffiup Timmissap naammagittaalliuutaa nutaaq imaattoq 26. februar 2009-mi tiguara:

"Pineqartoq: Timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip 1. marts 2009-mi atuutilersussap allannguuteqartinneranut atatillugu Naalackersuisut tusarniaanerat aalajangiinissamullu tunngavissaq.

Timmissat illersorneqarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 5-p 29. februar 2008-meersup allannguuteqartinnissaanut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup tusarniaanermi periaasia suliampilu suliarinninnermi tunngaviit illuinnaasiortut amigaateqartullu, Naalakkersuisut aalajangiinissaannut tunngaviusussat pillugit Timmiaq allakkatigut 19. juni 2008-meersutigut naammagittaalliuuteqarpoq.

Tamatumunnga uiggiullugu timmissat illersorneqarnerat pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaata, 1. marts 2009-mi atuutilersussatut naatsorsuutigineqartup suliarineqarneranut atatillugu tusarniaasoqarsimannginnera pillugu matumuuna Timmiaq naammagittaalliuuteqarpoq, tassami naammagittaalliuut nalunaarutip atuutilersinnissaanut kinguartitsinissamik sunniuteqarsinnaanersoq paasisaqarfigerusukkat-sigu?

Timmiaq qarasaasiakkut allakkatigut 10. februar 2009-meersutigut timmissat illersorneqarnissaat pillugu nalunaarutip nutaap 1. marts 2009-mi atuutilersussap ataatsimiis-sutiginnissaanut ullunik marlunnik piffissaqartitaalluni ataatsimiigiaqquneqarpoq. Timmissamut oqarasuaatikku paasissutisiissutigineqarpoq nalunaarummut missiliuut tusarniaassutigineqassanngitsoq taamaattumillu ataatsimiinnissaq siunnersuutip oqaaseqaateqaffiginissaanut periarfissatuatut isigineqassasoq.

Oqaluuserisassani immikkoortup UKA 2007/102-p timmissat illersugaanerit pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaata nr. 1-ip 21. januar 2004-meersup naliliiffigineqarnissaanik Naalakkersuisut suliassinneqarnissaat tamatumunngalu tunngavissaqarpat pissutsit atuuttut nalunaarummut naleqqussarneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangigassaatur siunnersuutip siullermeerlugu oqaluuserineqarneranut atatillugu timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip taamanikkut atuuttup allannguuteqartinnissaanut tunngavissaqarneris peqqissaartumik naliliisussamik suleqatigiissitaliortoqassasoq amerlanerussutillit tapersersorpaat.

Immikkoortup UKA 2007/1002-p aappassaaneerlugu oqaluuserineqarnerani Naalakkersuisut oqaatigaat suleqatigiissitap sulinissaanut piffissaliussaq malinneqarsinnaanaviannngitsoq, tak. Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa, tassami Avannaani appat mitillu ilisimatuunit nutaamik misissuiffigineqarnissaat 2008-mi upernaakkut naatsorsuutigineqarmat, taamaattumillu suleqatigiissitaliap innersuussutaata aatsaat ima kingusitsigisukku pissarsiarinissaa naatsorsuutigineqarsinnaassammat nalunaarutip allannguuteqartinneqarsinnaanera 2008-mi upernaamiilli sunniuteqarsinnaanaviarani. ”*Tassani aamma ilaavoq allannguutit taamaattut aatsaat pisinnaammata periaatsit aalajangersarneqarsimasut maleruarnersigut, allannguutaasinnaasut susassaqartunut tamanut tusarniaassutiginnissaat ilanngullugu eqqarsaatigalugu ilisimaneqartutullu tamanna piffissamik atuiffiusussavoq*”, Inatsisartut aappassaaneerillutik oqaluuserinninissaannut akissummi Naalakkersuisut nalunaarput.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Taamaattumik Timmissap paasiuminaatsippaa Inatsisartuni nalunaaruteqartoqaree-raluartoq Naalackersuisut timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarut 29. februar 2008-meersoq tuaviupiluussamik akuersissutigimmassuk, taannalu ataatsimut isigalug tusarniaassutigineqarani, tak. Timmiap allagai 19. juni 2008-meersut.

Taamaattumik timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip allannguuteqartinne- ranut atatillugu nalunaarummut 2009-meersumut tunngatillugu Aalisarnermut, Piniar- nermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaannginnera Timmissap sak- kortuumik isoraa. Tusarniaasoqarsimannginnera nalunaarutillu timmissat illersorne- qarnerat pillugu nalunaarutitut ittup pingaaruteqarluinnartup pisariaqarneratut peqqis- saartumik suliarineqarsimannginnera Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut Timmissap sakkortuumik akerliliissutigisimavaa, kingune- qannngitsumilli.

Taamatutaaq sulinermi atugassarititaasut pitsaasuunngitsut suleqatigiissitaliamut atu- gassiissutigineqarsimanerat Timmissap Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermul- lu Naalackersuisoqarfimmut akerliliissutigisimavaa, suliaq piffissamik pisariaqanngit- sumik tatisimaneqartitaasimammat akissuteqarnissamullu piffissaliussat sivikilluin- narsimammata.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Timmissamut oqaatigaa Timmiaq tusarniaaffigissallugu pisariaqanngitsoq Timmiaq suleqatigiissita- liami peqataasimammat, taamaattumillu suliamut tunngatillugu isummami saqqum- miunnissaanut pisariaqaneratut periarfissaqarsimammat, nalunaarullu Piniarneq pil- lugu Ataatsimiititaliamut taamaallaat tusarniaassutigineqassammat.

Timmiaq isumaqarpoq

1. Timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip pisortatigoortumik tusarniaassuti- gineqarsimannginnerani siusinnerusukkut periaasiusimasoq malinneqarsimanngit- soq,
2. Nalinginnaasumik tusarniaasimannginnermi naligiimmik pinninnissamik tunngavik malinneqarsimanngitsoq tusarniaanermi peqataasussap illuinnaasiortumik toqqar- neqarneratigut,
3. Ingerlatsinermi ileqqorissaarsimannginneq suliamik suliarinninnermi takutinneqar- mat akissuteqarnissamut piffissaliussat naammaginannngitsumik sivikitsuutinnerisi- gut, taamaalilluni illua'tungiusut tutsuiginartunik akissutissiorsinnaasimanatik,
4. Naak Timmissap nalunaarutissatut missiliuut oqaaseqaateqarfiginiarsimagaluaraa taakku mianersuutiginnissaannut piffissaqartitaasimanngilaaq,

5. Piffissaq nalunaarutip ilisimatitsissutigiginissaanut atuutilersinnissaatalu akornanniit-toq sivikilluinnarsimavoq, tamannalu pissutaalluni aalajangersakkamik innuttaasut naammaginartumik paasissutissinnissaannut periarfissaqarsimanani.

1)-imut. Timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip 2001-imi 2004-milu siusinnerusukkut allannguuteqartittarnerani piniartut kattuffii pinngortitamillu illersuiniat kattuffii, Timmiaq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pissusissamisoortumik piffissalernerqartarsimapput, allannguinerмили uani taamatut pisoqarani, tassami Timmiaq tusarniaavigineqarsimangimmat.

2)-mut. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit kisiisa NGO-milu kattuffiit sinneruttut, Timmiaq ilanngullugu pinnagit, tusarniaavigineqarneranni akissut pissarsiarineqarpoq piniartut soqutigisaat illuinnaasiortumik isumagalugit, innuttaasut ilaat kattuffiit taaku sinniisuuffigisaat pinnagit. Timmiaq, nalunaarutip nr. 38-p, 6. december 2001-i-meersup piareersarnerani suleqatigiissitaliami peqataasoq kingornalu allannguutini tusarniaanerni peqataatinneqartarsimasoq kiisalu suleqatigiissitaliami kingullermi atuuttumi peqataasimasoq, nalunaarutip qulaani taaneqartup 29. februar 2008-meersup suliarineqarneranut atatillugu tusarniaavigineqarsimangilaq.

3)-mut. Suleqatigiissitaliami sulinermut atatillugu imaqarniliat il.il. sivikitsunik piffissaliinikkut tusarniaassutigalugit nassiunneqartarsimapput, piffissani suleqatigiissitaliami suleqataasut feriarnerisa imaluunniit angalalluni suliaassanik allanillu suliaqarnerisa nalaani. Nalunaarutissatut missiliuut qarasaasiakkut allakkatigut nassiunneqarpoq ullunik marlunnik piffissaliilluni, ataatsimiinnissaq suleqatigiissitaliap oqaaseqaataanik saqqummiussiffiususaaq sioqqullugu, tamannalu Timmissap isumaa malillugu sivikippallaamik piffissaliussaavoq.

4)-mut. Tusarniaanermi piviusumi naatsorsuutigineqartarpoq nalunaarutip allannguuteqartinnissaanut piffissaqartitaanissaq.

5)-imut. Nalunaarutip allannguuteqartinnissaani piumasarineqartarpoq taassuma imaata allannguutaasalu annertuumik paasissutissiissutigiginissaannut naammattumik piffissaqartitaasarnissaq. Taamaattoqanngippat allannguutit annertussusaat pillugit pisortat tusagassiorfiini innuttaasut amerlasuutigut ilaannakusiukkanik oqallittarneq kisiat isumalluutigisarpaat. Timmissat illersorneqarnerat pillugu nalunaarutip Kalaallit Nunaanni tamarmi piniartut inuussutissarsiornerannut pinialuttartullu sammisarisartagaanut pingaaruteqarnera isiginiaraani piviusunngortitsineq taanna naammaginangilluinnarpoq arlalitsigullu aalajangersakkat unioqqutinnissaannut pissutissaqalersitsisinnaalluni.

Naammagittaalliutip uuma tiguneqarnera Timmissap uppernarsaqquaa tamatumungalu akissutisisinnaanerput naatsorsuutigisinnaanerlugu paaserusullugu." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Saaffiginnissut taanna 10. marts 2009-mi imatut akivara:

"Peqatigiiffik Timmiaq uannut allakkatigut 26. februar 2009-meersutigut saaffiginneq-qippoq, Namminersornerullutillu Oqartussat timmissanik illersuineq pillugu nalunaarutaata 1. marts 2009-mi atortuulersussatut naatsorsuutigineqartup suliarineqarneranut atatillugu tusarniaavigineqarsimanginninni naammagittaalliuutigalugu.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga Naalakkersuisut timmissanik illersuineq pillugu nalunaarutaannut nr. 5-imut, 29. februar 2008-meersumut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup suliamik suliarinninneranik misissuina tamanna pillugu nalunaarutip ukioq manna aalajangersarneqarneranik ilallugu annertusiniarlugu.

Taamaattumik tusarniaassut, assilinera ilanngullugu nassiunneqartoq, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut ullumikkut nassiuppara.

Peqatigiiffiup Timmissap uannut saaffiginnissutaani aammattaaq apeqqutigineqarpoq peqatigiiffiup naammagittaalliuutaa nalunaarutip atortuulernissaata suliamik uanga suliarinnereernissama tungaanut kinguartitsinermik sunniuteqartinneqarsinnaanersoq. Tamatumunnga atatillugu oqaatigisinnaavara Ombudsmandimut naammagittaalliuutit aalajangiinerup kinguartikkallarneqarneranik sunniuteqartinneqarnejortut.

Suliamik suliarinninnerma qaqugu inaarlugu suliarineqarsimanissaanik apeqqut eqqarsaatigalugu oqaatigisinnaavara piffissap sivilisunerusup ingerlanissaa naatsorsuutigisariaqartoq, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup paassissutissiissutaanik qaqugu tigusaqarnissara aamma uanga Atorfeqarfinni sulisutigut suliatigullu pissutsit qanoq allanngorarnerat apeqquataatillugu."

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik ulloq taanna allaffigaara, saaffiginnissutigalugu 4. december 2008-meersaq eqqaasitsissutigalugu. Aammattaaq imatut allappunga:

"Peqatigiiffik Timmiaq allakkatigut 26. februar 2009-meersutigut uannut saaffiginneq-qippoq, Namminersornerullutillu Oqartussat timmissanik illersuineq pillugu nalunaarutaata 1. marts 2009-mi atortuulersussatut naatsorsuutigineqartup suliarineqarneranut atatillugu tusarniaavigineqarsimanginninni naammagittaalliuutigalugu.

Tamatumunnga atatillugu oqaatigisinnaavara aalajangertunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup Naalakkersuisut timmissanik illersuineq pillugu nalunaarutaannik nr. 5-imik, 29. februar 2008-meersumik suliarinninnerannik misissuina tamanna pillugu nalunaarutip nutaap ukioq manna aalajangersarneqarneranik ilallugu annertusiniarlugu.

Taamaattumik Naalackersuisoqarfik qinnuigaara Peqatigiiffiup Timmissap naammagittaalliummini nutaami 26. februar 2009-meersumi immikkoortut ataasiakkaat saqqummiussai pillugit oqaaseqaateqaqqullugu.

Naalackersuisoqarfik tamatuma saniatigut qinnuigaara nalunaarutip nutaap suliarineqarnera pillugu suliaq misissugassanngorlugu uannut nassiuteqqullugu.

Aammattaaq Naalackersuisoqarfik qinnuigaara timmissat pillugit suleqatigiissitaliap nalunaarusiaata assilinera aamma nalunaarutip taassuma saqqummiunneqarnerata qannga pisimanagera tamanullu tusarniaatitut nassiunneqarsimanagera pillugit paasisutissat nassiuteqqullugit."

Allakkat tiguneqarsimanagerat Naalackersuisoqarfiup 26. marts 2009-mi uppernarsarparaa, oqaatigalugulu sapaatit akunnerata 14-ip aallartinnerani akissutisinnisara naatsorsuutigisinnaga. Akissut 21. april 2009-mi tiguara. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik imatut allappoq:

"Pineqartoq: Peqatigiiffiup Timmissap (...) pillugu naammagittaalliuta.

Ombudsmandip saaffiginnissutaata pingajuat (allakkat nr. 2286) 4. december 2008-mik ullulernerqarsimasut timmissat illersorneqarnerat pillugu Naalackersuisut nalunaarutaata nr. 5-ip, 29. februar 2008-meersup suliarineqarneranut atatillugu naalackersuisoqarfiup suliarinninnera pillugu naammagittaalliummut tunngasoq kiisalu saaffiginnissutit sisamaat (allakkat nr. 3594) 10. marts 2009-mik ullulernerqarsimasut timmissat illersorneqarnerat piniagaanerallu pillugit Naalackersuisut nalunaarutaata nr. 8-p, 2. marts 2009-meersup suliarineranut atatillugu Naalackersuisoqarfiup suliarinninnera pillugu peqatigiiffiup Timmissap naammagittaalliutaanut tunngasoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup (APNN) tigusimavai.

APNN ulloq 21. december 2008-mi nalunaaruteqarpoq sulisussaaleqineq ukiullu naanerani suliat nukinginnarluinnartut pissutigalugit Ombudsmandip saaffiginnissutaata akissuteqarfigineqarnissaa piumannikkaluarluni kinguartittariaqarlugu. APNN-ip matumuuna saaffiginnissutit taakku marluk ataatsimoortillugit akissuteqarfigissavai.

APNN-ip Inatsisartut Ombudsmandiannut 13. august 2008-mi aamma 1. oktober 2008-mi allakkiaanut innersuussilluni naalackersuisoqarfiup ilassutit makku nassiutisavai:

Allakkat 2286:

Nalunaarutip allanngortinnerata suliarinera pillugu suliap nassiunneqarnera saaffiginnissutit aappaata (allakkat 757) APNN-p akissuteqarneratigut Ombudsmandimut siusinnerusukkut nassiunneqarsimavoq.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Namminersornerullutik Oqartussani suleqatigiissitanut Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinni kiisalu Piniarnej pillugu Siunnersuisoqatigiinni suleriaatsit nassiunneqarneri.

Taakku Ombudsmandimit tiguneqareerput, tassa taakku saaffiginnissutit pingajuanni (allakkat 2286) nassiunneqarmata.

Timmissat pillugit suleqatigiissitami sulinermit atatillugu nipangiussisussaassuseq.

APNN-ip siullermik uparuassavaa suleqatigiissitami aalajangersimasumik, ingerlatsivimmi imaluunniit naalakkersuisoqarfimmut atassuteqanngitsuni suleqatigiiffimmi, nipangiussisussaassusermik peqqusisoqarnikuunngimmat kisiannili Namminersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitani suleriaatsit pillugit eqqaasitsisoqarsimaluni, sulinermi ileqquusarmat suleqatigiit sinnerlugit siulittaasoq kisimi oqaaseqartassasoq.

Inatsisartut/Naalakkersuisut pilersitaanni suleqatigiissitani allagaatit tunniussuunneqartut suliarineqartullu ingerlatsinermi inatsisinut tunngasutigut sulisarnermilu qangali isertuunneqartussatut akuerisaapput, taamaattumik nalinginnaasumik illua'tungerisanit paasisimasaqarnissamut ilaatinneqarneq ajorlutik. Suleqatigiissitap pilersinneqarnerani siunertaq isigalugu, APNN-ip aamma atuutsippaa suleqatigiissitami allagaatit Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 13-imut ilaasut.

Aammattaq Namminersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitat eqqarsaatigalugit malittarisassani allanneqarsimanngitsuni akuerisaasumik ileqquuvoq suleqatigiissitaq sinnerlugu siulittaasoq kisimi avammut oqaaseqartassasoq, suleqatigiissitap nalunaarusiaanik Naalakkersuisut akuersinissaasa aamma nalunaarutip tamanut saqqummiunneqarnissaata tungaanut, Piniarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasianni § 2 naapertorlugu. Tamatuma kingorna suleqatigiissitami peqataasut ataasiakkaat allagaatip inaarutaasumik imaa pillugu killilersorneqarnatik oqaaseqarsinnaapput. APNN e-mailikkut 14. maj 2008-meersukkut inatsisitigut taamatut inissisimaneq pillugu suleqatigiissitami peqataasunut ataasiakkaanut eqqaasitsisimavoq, tamannalu aamma Aalisarnej pillugu Siunnersuisoqatigiit kiisalu Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasianni ileqquusumik takuneqarsinnaavoq kiisalu suleqatigiissitani taakkununga attuumassuteqartuni.

Tamatumunnga tunngavilersuut naleqquttoq alla tassaavoq, soorlu Naalakkersuisoqarfiup allakkiaani 13. august 2008-meersuni eqqaaneqartoq, suleqatigiissitap suliaanut ingerlasumut tunngatillugu allagaatinik takunnissinnaatitaaneq pillugu ...-p itigartinneqarnera, pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 13. juni 1994-imeersumi § 10, nr. 1 aamma 3 naapertorlugu. Taamaallilluni allagaatinik takunnissinnaatitaaneq pillugu itigartinneqarnerup kinguner-

saanik suleqatigiissitap iluani allagaatit imarisai eqqarsaatigalugit paasisaqarusunnini naammassiniarlugu suleqatigiissitami peqataasumut ataatsimut arlalinnulluunniit tunatigoorluni pineqartup saaffiginnissinnaanera aarlerinarsimavoq. Qulaani eqqaasit-sineq taaneqartoq aqqutigalugu naalackersuisoqarfiup siunertaa tassaavoq suleriaatsi-tigut malittarisassap taassuma avaqqunneqarsinnaanerata pinngitsoortinneqarnissaa. Minnerunngitsumik suliami aalajangersimasumi tassani malittarisassanik unioqquiti-sinissamut sunniuteqarnerusunik tunngavissaqanngimmat.

Århusimi isumaqatigiissut malillugu nipangiussisussaaneq

Naammagittaalliutit taassuma atuuttuussusianut APNN akerliliivoq: Peqatigiiffik timmissat pillugit suleqatigiissitap sulinerata aallartinneraniit peqataasimasoq kingu-sinnerusukkut Århusimi isumaqatigiissummik unioqquitsisoqarsimaneranik pasillii-sinnaanngilaq. Isumaqatigiissut taanna malillugu peqataanermi pisussaaffimminik atuinnissaminut Timmiaq naammaattumik periarfissaqarsimavoq.

Naalackersuisut ataanni suleqatigiissitami sulinermi suleriaaseq atuuttoq.

Apeqqutip qulaani taaneqartup akissutaa aamma takujuk.

Allakkat 3594:

Timmissat pillugu nalunaarutip tamanut ammasumik tusarniaatigineqarsimannginne-rani siusinnerusukkut suleriaasiusimasoq malissimannngilaa.

Saaffiginnissutit aappaata (allakkat 757) APNN-p akissutaatigut Ombudsmandimut siusinnerusukkut nassiunneqarpoq.

APNN-ip erseqqissaatigerusuppaa inatsisit malillugit tusarniaaffigineqartussaq tassa-tuaavoq Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit, Piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inat-sisartut inatsisaat nr. 12, 29. oktober 1999-imeersumi § 16 kingusinnerusukkullu al-lannguutilik naapertorlugu, tusarniaanermi piffissaliineq sapaatit akunnerinik aalaja-ngersimasunik sivisussuseqarnissaat aalajangersarneqarsimanani. Ileqquvorli nutaa-mik nalunaaruteqarnermi sapaatit akunnerini marlunni-sisamani tusarniaanermi piffis-saliiniartarneq. Naalackersuinnermut attuumassuteqanngitsuni Kalaallit Nunaanni sule-qatigiissitat arlaannaalluunniit inatsisit malillugit tusarniaaffigineqartussaannngilaq, APNN-ili ingerlatsivimmi ileqqorissaarnissaq aallaavigalugu APNN-ip suliaanik tu-sarniaanermi naalackersuinikkut atassuteqanngitsunik suleqatigiissitanik assigiin-ngitsunik akuttunngitsumik tusarniaasarpoq.

Naalackersuisoqarfimmit ilassutigineqassaaq Namminersornerullutik Oqartussani i-ngerlatsivinni immikkoortut allat iluminni ingerlatsinerat nalinginnaasumik APNN-ip iluani ingerlatsineranut sunniuteqarneq ajormata - tamatumunngalu Naalackersui-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

soqarfik aamma akisussaanani. Taamaattumik Naalackersuisoqarfik ingerlatsivinni immikkoortut allat iluini ingerlatsinernut arlaannaatigulluunniit nalinginnaasumik akuliunneq ajorpoq.

Naalackersuisunut kaammattuutunut tunngatillugu suleqatigiissitap nassuiaataa akuerineqarsimasoq nalunaarusiap suliarineqarnerani immikkoortumiit immikkoortumut APNN-imit malinneqarpoq, taannalu "issiaqatigiilluni" 12. februar 2009-mi ataatsimiinnermi oqallisigineqarluni. Taamaalilluni nalunaarusiami allannguisoqangimmat, nalunaarusiami augustimi suleqatigiissitamit akuerineqareersimmata, naliliisoqarpoq ataatsimiinnermi nalunaarutip misissorneqarnera tassaasoq ingerlatsermi ileqqorissaarneq. Ataatsimiinnerup kingorna nalunaarummi allannguutaasinnaasut tassaapput Naalackersuisut aalajangeneri taakkulu suleqatigiissitap avataaniillutik.

Nalinginnaasumik tusarniaasoqarsimanninnera illuinnaasiarluni tusarniaaffigisasunik toqqaasoqarneratigut assigiissitsinermik tunngaveqarnissaq malinneqarsimannigilaq.

Peqatigiiffiup Timmissap suliani qulaani taaneqartuni illua'tungitut tusarniaaffigineqartussaanera APNN-ip siullermik akerlilissavaa, Pisortat ingerlatsinerat pillugu paa-sitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 13. juni 1994-imeersumi kap. 4 aamma 5 naapertorlugit.

Tamatumunnga manna pissutaavoq, tassalu timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmissap peqatigiiffittut illua'tungerisatut inissisimalernissamut ingerlatsinermi inatsisitigut piumasaqaatinik atuuttunik naammassinnittut APNN-imit isigineqanginnera. Attuumassuteqartut amerlanersaat imaluunniit annerusumik amerlanersaanik ilaasortalugit uppersaammik imaluunniit ilimanarneranik peqatigiiffik taamaalilluni saqqummiussaqaarsimannigilaq. Inuit attuumassuteqartut taamaalilluni aalajangersimasuunngillat, peqatigiiffik taamaattumik ingerlatsivimmi inatsiseqartitsinik-kut suleriaatsitigulluunniit pisortatigoortumik illua'tungerisatut inissisimalersinnaangilaq, ingerlatsivimmi inatsisitigut sunnuteqartussatut tunngaveqarneq tunngavigalugu, aammattaaq tamanna pillugu Danmarkimi suleqatigisaasa FOB1989.100-mi aamma FOB1996.252-imi isiginninnerat naapertorlugu. Tassa suliami APNN-ip pisortatigoortumik tusarniaaffigisaanut akerlianik.

Tassunga atatillugu oqaatigisariaqarpoq timmissat eqqarsaatigalugit aqutsineq Namminersornerullutik Oqartussani oqartussaaffiit kingullermik allanngortinneqarneri tikillugit Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfiup ataaniissimammat. Naalackersuisoqarfik taanna manna tikillugu naalackersuinikkut attuumassuteqangitsunik suleqatigiiffinnut naleqqiullugu peqatigiiffinnut suleqatigiiffinnullu taamatut ittunut pisortatigoortumik tusarniaanermi illua'tungerisaqarneq eqqarsaatigalugu APNN-imit allaanerumik ingerlatsisarsimavoq.

Taamaakkaluartorli APNN piffissap ilaani, piffissap suliamilu aalajangersimasumi pissutsit tamatumunnga naapertuukkaangata, ingerlatsivimmi annertunerusumik innuttaasunut ammanissaq nassuerutigalugu, APNN-ip nalinginnaasumik ingerlatsivinni inatsisitigut pisussaaffii malillugit inatsisitigut tunngaveqanngitsumik timmissat pillugit peqatigiiffittut ittut peqatigiiffiit tusarniaaffigineqartussatut inissittarpei. Taamaalilluni ersarippoq suliniut matumani pineqartoq nalinginnaasumik pitsaasumik ingerlatsivinni tunngaveqarnermut naapertuuttoq, soorlu naapertuineq aamma soqutigittarneq.

Aammattaaq saaffiginissutit aappaata (allakkat 757) APNN-ip akissutaatigut Ombudsmandimut siusinnerusukkut nassiunneqarsimavoq. Apeqqutip qulaani taaneqartup akissutaa aamma takuuk.

Suliamik suliarinninneq ingerlatsinermi ileqqorissaanermik amigaateqarpoq akissuteqarnissamut piffissaliussat naleqqutinngitsumik sivikilluinnarlutik, taamaalilluni illua'tungiusoq tutsuiginartumik akissuteqaatissaliorsinnaanani.

Peqatigiiffittut, pisortatigoortumik illuatungerisatut inissisimanngitsutut, naak aalajangersimasumik naliliisoqarneratigut peqatigiiffiit ilaannikkut illuatungerisatut inissisimalersaraluartut, Naalakkersuisoqarfik isumaqarpoq APNN-ip allakkiaani 13. august 2008-meersumik tusarniaanissamut piffissaliussaq illersorneqarsinnaasoq. Minnerungitsumik ukioq 2008-mi ukiuunerani piniarfiusup sivitsorneqarnissaa siunertaralugu taamanikkut nalunaarummut allannguutaagallartussanik Naalakkersuisunit Naalakkersuisoqarfiup sivikitsuinnarmik piffissalernerqarsimanera eqqarsaatigissagaanni. Naalakkersuisoqarfiup taamaattumik, utaqqiisaagallartumik allannguutit taakku eqqarsaatigalugit, timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmiap illuatungerisatut inissisimanera piviusorsioortumik tunngaveqarnera aalajangiussimavaa, suliami pisut allat eqqarsaatigalugit.

Suleqatigiissitap sulinerani APNN allattoqarfimmi suliassanik isumaginnittuusimavoq, taamaattumik ataatsimiinnerit ataasiakkaat akornanni imaluunniit allagaatit suliarinerini piffissani ilaasortat ataasiakkaat sulerisimanerannik Naalakkersuisoqarfik nakkutiginnissimangilaq. Suliffeqarfinni pineqartuni suliatigut artukkerneqarsimaneq aamma APNN-imit aallaaviatigut eqqarsaatigineqarnissaanut pisussaaffeqanngilaq, tassunga atatillugu Naalakkersuisoqarfiup suliaminik isumagisaqartilluni.

Naalakkersuisut tulleriarinissamut piffissalersuisimanerat qaqugukkulluunniit aallaavigalugu eqqortinniarlugulu APNN sulisussaavoq Namminersornerullutillu Oqartussat avataanni kattuffiit suliatigut artukkerneqarsimanerat eqqarsaatigisussaanagu, naak pisut ilaatigut sulineq nammineq piumassuseq aallaavigalugu ingerlanneqartoq APNN-imit miserratigineqanngitsoq.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

APNN Naalackersuisoqarfimmut Aqutsisoqarfimmullu aggorneqarmalli annertuumik sulisutigut amigaateqarluni sulianik nukingiutassanik arlalinnik isumagisaqarsimavoq. Allagaatit akuerisassanngorlugit assigiinngitsut nassiussuunneqartussat APNN-ip tungaaniit ajornarunnaaraangat nassiussuunneqartarput. Timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmissap pissutsit tamakku eqqarsaatigalugit Naalackersuisoqarfimik isornartorsiuinera taamaattumik akuerineqanngilaq.

Apeqqutip qulaani taaneqartup akissutaa aamma takuuk.

Naak timmissanik peqatigiiffik Timmiaq nalunaarutissatut missingiummut oqaaseqaa-teqarniaraluartoq taakku eqqarsaatigineqarnissaannut piffissaqartoqarsimanngitsoq.

12. februar 2009-mi ataatsimiinnermi APNN-imit pingaartinneqarpoq nalunaarusiap kaammattuutunik marlunnik kinguneqarsimaneera: Nalunaarummut toqqaannartumik ilanngunneqarsinnaasut aamma siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kaammattuutit taaneqartut, suleqatigiissitap ukiuni aggersuni sulinermini nangeqqissinnaasai.

Timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmissap 12. februar 2009-mi ataatsimiinnermi nalunaarusiami akuerineqartumi kaammattuutit ilaannut akkerliuvoq, pissutissaqartumillu taakku eqqarsaatigineqarsinnaasimanatik. Naalackersuisoqarfiup aamma oqaatigissavaa timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmissap naammagittaalliuutunik saqqummiussinnermut atatillugu akornusersuiniarnermik siunertaqartarsimamat, nalunaarusiap siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kaammattuutai Naalackersuisut nalunaarutaanni nr. 8, 2. marts 2009-meersumut allannngortinnagit ilaatinneqassasut peqatigiiffik uteriiserluni kimigiisernermigut. Tassa amerlanerussuteqartut akkerlilerlugit.

Nalunaarutip ilisimatitsissutigineqarnera aamma atuutilernissaata akornanni piffissaq naleqqutinngitsumik sivikippallaarsimasoq, tamatumalu kingunerisaanik aalajangersagaq pillugu innuttaasut naammattumik ilisimatinneqarnissaannut periarfissaqartoqarsimanani.

Piniarnermik nakkutilliisut Nuummi ukiumoortumik paasissutissiilluni januar 2009-mi ataatsimiinneranni nalunaarummi kaammattuutit APNN-ip saqqummiuppai, taamaalilluni siusinnerusukkut nalunaarummut naleqqiullugu nalunaarutissami allannngutissat pillugit taakku paasitinneqarluarlutik.

APNN, ileqqusoq malillugu, timmissat pillugit nalunaarutip nutaap atulersinnerani tusagassiutitigut nalunaaruteqarpoq, tamannalu nalunaarutit nutaat nalinginnaasumik aalajangersarnerinut naapertuuppoq. Tassunga ilanngullugu kommunit nuna tamakkerlugu kattuffiat ilisimatinneqarpoq, taamaalilluni paasissutissat innuttaasunut KANUKOKA-mit ingerlateqqinneqarlutik.

Nalunaarutip nutaap suliarineranut atatillugu suliap nassiunneqarnera.

Akissummut matumunga ilanngunneqarpoq.

Timmissat pillugit suleqatigiissitap nalunaarusiaata 2008-meersup nassiunneqarnera.

1) Akissummut matumunga ilanngunneqarpoq.

2) Nalunaarusiaq 21. august 2008-mi tusagassiutitigut nalunaaruteqarnikkut tamanut saqqummiunneqarpoq kiisalu Naalakkersuisut 21. august 2008-mi suliarineqareerneratigut akuerineqarneratigullu Namminersornerullutik Oqartussat nittartagaanni www.nanoq.gl-imi pissarsiarineqarsinnaalluni.

3) Suleqatigiissitaaq amerlasuunit peqataaffigineqartoq 21. april 2008-meersoq suliakkiissut naapertorlugu 2007-imi upernaakkut ataatsimiinnermi peqqusisoqarneratigut pilersinneqarmat aamma timmissat pillugit nalunaarutip atuuttup nutarterneqarnissaanut tunngatillugu Naalakkersuisunut kaammattuuteqarluni nalunaarusioqquneqarmat, nalunaarut suliffiup iluani allagaatitut suliarineqarpoq, Naalakkersuisuniillu akuerineqaaqartillugu tamanut saqqummiunneqartussaalluni.

Nalunaarusiaq ataatsimut allagaataatitut suleqatigiissitaliap akuerisaatut suliarineqarpoq, Naalakkersuisunullu akuerisassanngorlugu saqqummiunneqarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup uannut akissutaa 21. april 2009-meersoq Pinngortitaleriffiup allagaanik. 23. februar 2009-mi ullulerneqarsimasunik ilaqartinneqarpoq. Pinngortitaleriffiup Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmut allagaanit ilaatigut erserpoq Pinngortitaleriffik isumaqartoq timmissat pillugit nalunaarutip ullup affaanik piffissaqartitsilluni 2008-mi tusarniaanerup kingornatigut allanngortinneqarnera timmissallu pillugit nalunaarutip 2009-mi "tusarniaassutigineqarani Naalakkersuisunut inassuteqaatigineqarani inassuteqaatigineqarnera" ajuusaarnartorujussuurtut isigigini.

Pinngortitaleriffiup ilanngullugu oqaatigaa Pinngortitaleriffik isumaqartoq tusarniaaneq ajuusaarnartorujussuarmik ilusilimmik ingerlanneqarsimasoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup uannut akissutaa 21. april 2009-meersoq uku peqataasoralugit ataatsimiinneq pillugu imaqarniliamik 15. februar 2009-mi ullulerneqarsimasumik aamma ilaqartinneqarpoq: Avatangiisinut Pinngortitamullu Aqutsisoqarfimmit A, Pinngortitalerif-

fimmit B aamma C, KNAPK-mit D, Timmissamit E kiisalu APNN-imit F aamma G.

Imaqarniliaq imatut aallartippoq:

"Illua'tungiusutut aggeqqullugit qaaqquneqartut tamarmik timmissat pillugit nalunaarutitip nutaap taassuma inaarsarneqarnerani ingerlatsimaneq naammagittaalliuutigigitsik malugeqqaat, tassami taanna tusarniaatigineqarsimanngimmat. Ataatsimiinnermi peqataasut tamarmik peqatigiillutik missingiummik misissueqataagaluartut piareersarnissamut piffissaq sivikippallaarsimavoq, tusarniaanerlu tunngavimmisut ingerlanneqartariaqarluni.

Timmissap erseqqissarlugu oqaatigaa pisoq pitsaanerpaajunngitsoq, aamma suleqatigiissitaliap siusinnerusukkut sulisimanera eqqarsaatigalugu, tassa ataatsimiinnerni assigiinngitsuni sulisut assigiinngitsut peqataasarsimammata. Suliakkiissut suleqatigiissitaliallu kaammattuutai imminnut naapertuutinngillat, tassanilu nungusaataannngitsumik tunngaveqarneq malinneqarsimanani." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 21. april 2009-meersoq ataatsimiinneq uku peqataaffigisimasaat pillugu imaqarniliamik 15. februar 2009-mi ullulerneqarsimasumik ilaqartinneqarpoq: KANUKOKA-mit H kiisalu APNN-imit F aamma G.

Imaqarniliaq imatut aallartippoq:

"KANUKOKA-p kommunillu akissuteqarsimasut timmissat pillugit nalunaarutitip nutaap taassuma inaarsarneqarnerani ingerlatsimaneq naammagittaalliuutigigitsik malugeqqaat, tassami taanna tusarniaatigisineqarsimanngimmat. Pingaartumillu amerlanerujartuinnartut najukkani ataasiakkaani isumagisassanngortinneqartalernerat." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 21. april 2009-meersoq Piniarneq pillugu Siunersuisoqatigiit Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut allagaanik 23. februar 2009-meersunik ilaqartinneqarpoq. Allakkat taakku imatut aallartippot:

"Pineqartoq: Timmissat illersorneqarnerat piniarneqarnerallu pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutissaattut missingiutip tusarniaatigineqarnera

Timmissat illersugaanerat piniarneqarnerallu pillugit Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutissaattut missingiut pillugu tusarniaaneq Piniarneq pillugu Siunersui-

soqatigiit 19. februar tiguaat, akissuteqarnissamullu piffissaliussaq 23. februarimut kil-leqarluni.

Timmissat pillugit suleqatigiissitaliap kaammattuutai tusarniaanermi missingiutip qal-lunaatuuani ilanngunneqarsimasut kalaallisuuani ilaanngillat. Tamatumunnga atatil-lugu erseqqissarneqarpoq paasisutissat Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut nas-siunneqartut tamarmik kalaallisuuungortillugit nassiunneqartassasut.

Aammattaq Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit nalunaarutissatut missingiutip tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap sivikippallaarnera pissutigalugu oqaluserineqannginnera ajuusaarutigaa, minnerunngitsumik timmissat pillugit sule-qatigiissitaliap nalunaarusiaata ukiarmili inaarlugu suliarineqarsimanera eqqarsaati-galugu. Siunissami tusarniaanermut akissuteqarnissamut sivilunerusumik piffissalii-soqartarnissaa Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit naatsorsuutigaat." (Atorfeqar-fimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissutaa 21. april 2009-meersoq (ilanngussartalik, taamaattorli timmissat pillu-git suleqatigiissitaliap nalunaarusiaa ilisimaneqareernissaa naatsorsuutigineqar-toq ilanngunnagu) peqatigiiffimmut Timmissamut tusarniaatigalugu 29. juli 2009-mi nassiuppara.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut ulloq taanna allappunga, eqqaasitsissutigalugulu Namminersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitaliap suleriaasia Naalackersuisoqarfiup allakkamini 1. ok-tober 2008-meersuni innersuussutigisimasaata assilinera suli tigunngikkiga.

Suliami allagaatit nassiunneqartut imminnut naapertuutinnginnerat malugereer-lugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Pisortaqarfimmut 30. juli 2009-mi imatut allappunga:

"Peqatigiiffiup Timmissap timmissat pillugit 2008-mi aamma 2009-mi nalunaa-rutit pillugit naammagittaalliutaa

2008-mi avammut tusarniaanermi allakkat ullui

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakka-minut 18. august 2008-meersunut ilaatigut "Aalisarnermut, Piniarnermut Nunaleriner-mullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermi allagai" ilanngullugit nassiuppai. Allak-kat taakku paasisutissiissutigineqartut malillugit "timmissat pillugit nalunaarutip" 2008-meersup allannortinneqarnera pillugu avammut tusarniaanermut atatil-lugu

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

tusarniaanermi allakkatut atorneqarsimapput. Allakkat taakkua assilinerat ilanngulugu nassiunneqarpoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 18. august 2008-meersumi oqaatigaa (nalunaarut pillugu) tusarniaanermi allakkat taakku avammut 29. februar 2008-mi nassiunneqarsimasut. Allakkat assilinerat nassiunneqartoq 28. februar 2009-mi ullulerneqarsimavoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaaninnut akissummini oqaatigaa akissuteqarnissamut piffissaliussaq ulloq taanna nal. 12.00-imut aalajangerneqarsimasoq. Tamanna suliami paasissutissanut allanut naapertuuppoq.

Avammulli tusarniaanermi allakkat assilineranni nassiunneqartumi oqaatigineqarpoq akissuteqarnissamut piffissaliussaq tassaasoq 29. marts 2008. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik qinnuigineqarpoq imminnut naapertuutinninnerit taakku pillugit nassuiaateqaqqullugu.

Nalunaarut 2008-meersoq pillugu mappip allagaatinik imallip atukkiuteqquneqarnera

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut allakkanni (13929-mik normoqartuni) 21. juli 2008-meersuni Naalackersuisoqarfik qinnuigaara nalunaarutip (2008-meersup) suliarineqarnera pillugu mappi allagaatinik imalik misissugassanngorlugu uannut nassiuteqqullugu.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkanni (normoqanngitsuni) 1. oktober 2008-meersuni oqaatigaa suliaq aatsisartutigut nassiunneqarniartoq, taanna nalunaarsuiffimmi sulisumit sap. ak. 41-mi tiguneqarniariapat.

Nalunaarutip allanngortinneqarnera pillugu suliami allagaatit misissugassanngorlugit uannut nassiunneqarnissaat suli kissaatigigiga allakkani 4. december 2008-meersuni aamma 10. marts 2009-meersuni eqqaasitsissutigaa.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkanni (normoqanngitsuni) 21. april 2008-meersuni oqaatigaa suliaq saaffiginnissummi nr. 2-mi (all. 757) uannut nassiunneqarsimasoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit uannut allakkat normulerneqartarsimangimmata allakkat 757-imik normoqartutut innersuusutigineqartut suunerat paasiuminaatsippara. Allakkat 757-imik normoqartut tassaapat allakkat 13. august 2008-mi ullulerneqarsimasut? Allakkannut taakkununga allagaatit pingasut "suliamut nalunaarutillu suliarineqarneranut attuumassuteqartut"

ilanngullugit nassiunneqarput. Tamanna matumunnga takussutissaava, tassalu allagaatit pingasut taakku taamani suliami tamarmi allagaatituaasut, tamannalu suliap uannut nassiunneqareersimaneranik Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup paasissutissiisimaneranut pissutaava?"

Naalakkersuisoqarfiup e-mailini 5. august 2009-meersumi imatut akivaanga:

"Tulleriinneri malillugit Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasii allakkani 5926-mi qinnutigineqartut matumunna nassiunneqarput.

Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasiata tulleriinnermi malillugit qallunaatuata kalaallisuuatalu akuerineqarini soq assigiinngitsunik ulloqarnersut suliassaqarfimmik allangortiterineq kiisalu sulisut parlagaannerat pissutigalugu APNN-ip akisinnaangilaa.

Apeqqutit allakkani 6065-imik normoqartuni, "2008-mi avammut tusarniaanermi allakkat ullui"-mi apeqqutigineqartut APNN-ip tamanna aamma pissutigalugu akisinnaangilai. APNN naliliivoq allagaatip ilusilersoreerlugu nassiunneqarnissaata tungaanut akuersiniarnermi periaaseq aamma/imaluunniit naqinnerliuineq pissutaasinnaasut.

Allakkat normui pillugit saaffiginnissutit eqqarsaatigalugit normut taakku tassaapput Inatsisartut Ombudsmandiata allakkanut normuliussatut atorsimasai. APNN Captiamut suli nuussimangimmat journalnormut atorneqarput. Mappimi allagaatit assilineri allakkanut 13/8 2008-mi nassiunneqartunut atatillugu nassiunneqarput, kiisalu imaagunarluni allakkanut 1/10 2008-mi ullulernerqarsimasunut atatillugit nassiunneqarsimasut. Suliami allagaatit siusinnerusukkut nassiunneqarsimasut pillugit takussutissiaq aallaavigalugu allagaatit ikinnerpaamik 13-it, kalaallisut qallunaatullu, Inatsisartut Ombudsmandiata tigusimasariaqaraluarpai. Taakku tiguneqarsimangippata taakku pisariaqarpat qarasaasiakkut nassiunneqarsinnaapput." (Atorfeqarfimmi nutsigaa-voq)

Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasii Naalakkersuisoqarfiup e-mailianut 5. august 2009-meersumut kakkersaallugit ilanngunneqarsimapput. Suleriaatsit taakku oqaasertalersugaanitik tulleriinnitillu malillugit Aalisarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiinnut atuuttuupput. Taakku suliami matumani issuarnissaannut pissutissaqarnanga isumaqarpunga.

Tusarniaallunga allakkakka 29. juli 2009-meersut peqatigiiffiup Timmissap 15. september 2009-mi imatut akivai:

"Pineqartog: Timmissap naammagittaalliutaanut atatillugu illua'tungiusup isumaanik tusaniaanermut akissut.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup akissutitut allagai 21. april 2009-meersut Ombudsmandip allakkatigut 29. juli 2009-meersutigut nassiuppai, Timmiarlu qinnuigalugu taakku pillugit oqaaseqaatini nassiteqqullugit.

Timmiaq makkuninnga oqaaseqaateqassaaq:

Timmissat pillugit suleqatigiissitaliami sulinermit atatillugu nipangiussisimasussanngortitsisimaneq.

Naalackersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen oqarpoq "suleqatigiissitaliami ingerlatsisoqarfimmu imaluunniit NGO-mi kattuffimmu immikkut nipangiussisimasussanngortitsisoqarsimanngitsoq, Namminersornerullutilli Oqartussani suleqatigiissitaliani suleriaasissaq eqqaasitsissutigineqarsimasoq, suleriaatsimi ileqqoq unaasoq, suleqatigiissitaliat sinnerlugit siulittaasoq kisimi oqaaseqaateqarsinnaalluni."

Suleqatigiissitaliami ilaasortanut elektronik atorlugu allakkat imatut oqaasertallit Timmiap aalajangiusimaannarniarpai: Issuaaneq: "Eqqaasitsissutigisariaqarpara ataatsimiinnerni allagaatit/naalisakkat ilumi sulinermit allagaatigineqarmata. Taamatuttaaq tusagassiorfinnit saaffiginnissutit APNN-imut ingerlatinneqartassammata, suleqatigiissitaliap sulinera naammassippat tassanga ataatsimut akissuteqarfigineqartassammata." Issuaaneq naavoq. Tamanna Timmiap paasinninnera malillugu ilaasortanik tusagassiorfinnut oqaaseqaateqaqqusinniginniarnerut kisimi nassuiarneqarsinnaavoq - tassa nipangiussisimasussanngortitsisimanertut ittoq.

Aammattaq Naalackersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen oqarpoq "suleqatigiissitaliap pilersinneqarnerani siunertamut ataneqartitsilluni isiginninnerup kingunerisaanik pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 13. juni 1994-imeersumi § 13, nr. 4-kkut aalajangersarneqarmat APNN-imi suleqatigiissitaliap allagaatai ilaatinneqartut."

Akilerarutinut akitsuutinullu inatsisit malillugit pisortat nakkutilliinerat, killilersuinerat pilersaarusiorneralluunniit imaluunniit iliuuserissamaakkat suliarineranni mianerissat pingaarutillit pisarialimmik illersornissaat killilersimaarneqarsinnaasoq, allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu aalajangersagaq taanna suleqatigiissitaliap nipangiussisussanngortitaanissaanut atorneqarsinnaanersoq Timmiap sutigulluunniit takusinnaanngilaa. Suleqatigiissitaliap pilersinnerani sulineranilu siunertaq malil-

lugu pisortat nakkutilliineranni il.il. mianerisassat pingaarutillit navianartorsiortinneqarsinnaanersut Timmiap takusinnaanngilaa.

Naalackersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen aammattaaq oqarpoq "Namminersornerullutik Oqartussani suleqatigiissitalianut atatillugu taamatut ittumik ileqqutoqqatigut akuerisaasunik allassimannngitsunik malittarisassaqaqarmat, tassalu ataatsimiititaliaq sinnerlugu siulittaasoq kisimi avammut oqaaseqaateqartarluni suleqatigiissitaliap nalunaarusiaa nalunaarusiallu tamanut ammasumik tusarliunneqarnissaa Naalackersuisunit akuersissutigineqarnissaata tungaanut, tak. Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasianni § 2."

Paasinnineq taanna Timmissap isumaqataaffiginngilaa, oqaatigineqarmammi Namminersornerullutik Oqartussani suleqatigiissitalianut atatillugu taamatut ittumik ileqqutoqqatigut akuerisaasunik allassimannngitsunik malittarisassaqaqartoq, tassalu ataatsimiititaliaq sinnerlugu siulittaasoq kisimi avammut oqaaseqaateqartartuusooq suleqatigiissitaliap nalunaarusiaa nalunaarusiallu tamanut ammasumik tusarliunneqarnissaa pillugu Naalackersuisunit akuersissutigineqarnissaata tungaanut, tamannami Namminersornerullutik Oqartussani suleqatigiissitaliani Timmissap peqataaffigisaani periaaserineqartarsimannngimmat.

Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasissaliunneqarsimanerat Timmissap paasinninera malillugu imaanngilaq Namminersornerullutik Oqartussani suleqatigiissitalianut tamanut tamanna tunngatinneqartoq.

Aammattaaq ...-p allagaatinik paasitinneqarnissamik itigartitaasimanera pillugu Naalackersuisunut ilaasortap Finn Karlsenip "*nipangiussisimasussaatitaanermik tunngaveqarneraanera, aamma allagaatinik paasitinneqarnissaq pillugu itigartitsinerup kinguninnguatiqut pineqartup aqut alla atorlugu timmissat pillugit suleqatigiissitaliat iluminni allagaataasa sunik imaqarnerinik arajutsiumannngissutsini iluatsikkumallugu suleqatigiissitaliami peqataasumut ataatsimut arlalinnulluunniit kutsiorsinnaanera aarlerinassuseqarluinnarneragaaneq*" isumaqanngilluinnartutut illuinnaasiortutullu Timmissap isumaqarfigaa.

Nipangiussisimasussaatitaaneq, tak. Århusimi isumaqatigiissut.

Naalackersuisunut ilaasortap Finn Karlsenip oqaatigaa "Unnerluussutip matuma ator-tuusinnaassuseqarnera APNN-ip akerlerigaa: Peqatigiiffiup, timmissat pillugit suleqatigiissitaliap sulinerani aallaqqaataaniilli peqataasimasup tamatuma kingorna Århusimi isumaqatigiissutip unioqqutinneranik pasilliinerit atorsinnaanngikkai. Isumaqatigiissut taanna malillugu Timmissap taamani peqataasutut pisinnaatitaaffimmi atornissaanut naammattunik periarfissaqarsimagaluarpoq."

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Aallarniutigalugu Timmissap maluginiarpaa tassunga atatillugu Naalakkersuisunut ilaasortap Finn Karlsenip peqatigiiffiup suliame peqataanera akuersaaraa, tamannami *"Tusarniaanermi peqataasup illuinnaasiortumik toqqarneqarneratigut naligiissitsinissamik periaaseqarneq nalinginnaasumik tusarniaasimanninnermi malinneqarsimanngitsoq"* pillugu titarnertaaq tamatuma kingorna Finn Karlsenip akkerliuneranut naapertuutsinngitsoq, imatummi oqarmat *"Siullermik suliame qulaani pineqartumi timmissanik soqutigisallit peqatigiiffiata Timmissap peqataasutut inissisimalernissamut pisinnaatitaanera APNN-ip akkerlerissavaa."*

Tulliullugu paasinnittaaseq una Timmissap aalajangiusimavaa, tassalu timmissat pillugit suleqatigiissitaliami NGO-mi kattuffinnik tusagassiuutinut atatillugu nipangiussisimasussaaitseriaraluarneq Århusimi isumaqatigiissummut akkerliummat.

Timmissat pillugit nalunaarutip pisortatigoortumik tusarniaassutigineqarsimanninnerani siusinnerusukkut periaaseq malinneqanngilaq.

Naalakkersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen oqarpoq *"APNN-ip erseqqissaatigerusukkaa inatsisitigut pisussaaffiusumik tusarniaanermi Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit illua'tungiusutuaasut ... aamma tusarniaanermi killiffissaliussaqaq sapaatit akunerinik amerlassusiliinikkut aalajangersagaanngitsoq."*

Naak Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit inatsisitigut pisussaaffiusumik tusarniaanermi illua'tungiusutuaagaluartut, Timmissap isumaa suli unaavoq, tassalu siusinnerusukkut periaaseq malinneqarsimanngitsoq, soorluttaaq tusarniaanermi illua'tungiusup illuinnaasiortumik toqqarneqarnerani naligiissitsinermik periaaseq malinneqarsimanngitsoq, tusarniaasimanagerlu pillugu Timmissap isumaa unaavoq, tassalu tusarsimanngisannakkamik sivikitsumik tusarniaanerup killiffilersimanageratigut ingerlatsinermi ileqqoq pitsaasoq amigaataasoq takutinneqartoq, taamaalillunilu tusarniaanermi illua'tungiusoq pimoorussamik akissusiorsimasinnaasimanngitsoq. Tusarniaanermut killiffissaliinermi aalajangersimasumik piffissaliisimanninneq eqqarsaatigalugu inatsisitigut ingerlatsinermi periaaseq nalinginnaasoq unaavoq, tassalu tusarniaanermi akissusiornissamut piffissaq pisariaqartinneqartoq piffissaliissutigineqartarluni, taamaalilluni suliassat pisariusut angisuut suliassanit pisariitsunit naatsunit siviunerusumik piffissalernerqartarlutik. Kisianni timmissat pillugit nalunaarut pillugu tusarniaanermi akissusiornissamut nalunaaquttap akunnialunnguini piffissamik killiffissaliinereq Timmissap paasinninnera malillugu ingerlatsinermi ileqqoq pitsaasuunngilaq.

Naalakkersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen aammattaaq oqarpoq *"Suleqatigiissitaliat Naalakkersuisunut innersuussutaat pillugit nalunaarusiaq akuersissutaasoq timmissat pillugit Nalunaarutissap 12. februar 2009-mi najuulluni ataatsimiinnermi oqaluuserineqartut malillugit suliarinerani, APNN-imit immikkoortumit immikkoortumut malinneqarsimasoq."*

Tamanna eqqunngilaq, tassami timmissat pillugit suleqatigiissitaliat ilaatigut taateraap piniagaanerisa sivitsorneqarnissaa innersuussutigisimannngimmassuk.

Tusarniaanermi illua'tungiusup illuinnaasiortumik toqqarneqarneratigut tamanut ammasumik tusarniaasimannnginnermi naligiissitsinissamik periaaseq malinneqarsimannngilaq.

Siusinnerusukkut oqaatigineqartut titarnertaami tassani Timmissap illua'tungiusutut inissisimalernissamat pisinnaatitaanera Naalakkersuisunut ilaasortap Finn Karlsenip akerleraa, naak tamanna siusinnerusukkut nassuerutigineqarsimagaluartoq.

Tassunga atatillugu taamanikkut Avatangiisinut Pinngortitamullu Pisortaqarfimmik peqatigiiffiup 2001-imi ataatsimeeqateqarnerani apeqqutini Kalaallit Nunaannut tunngasuni tusarniaanerni illua'tungiusussatut pisortatigoortumik toqqarneqarnini Timmissap aalajangiusimavaa. Tamatuma kingorna pinngortitap illersorneqarnissaa pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 29, 18. december 2003-mi § 12 naapertorlugu suliassat eqqissimatitsinermut tunngasut suliassiissutigisarnissaannut peqatigiiffik Naalakkersuisunit tatigineqalerpoq. Taamaattumik Timmissap paasinninnera suli unaavoq, tassalu suliassani taakkunani peqatigiiffik tusarniaanerni illua'tungiusoq.

Aammattaq oqaatigineqassaaq nalunaarut innuttaasunut saaffiginnittuummat, taamaattumillu innuttaasut tamarmik tunngaviatigut suliameq illua'tungiupput. Taamaalliluni Timmissap isumaa malillugu nalunaarut tamanut ammasumik tusarniaassutigineqartariaqarsimagaluarpog.

Naalakkersuisunut ilaasortaq Finn Karlsen aammattaq oqarpoq *"Timmissanut tunngasut ingerlatsiviginerat Namminersornerullutik Oqartussani oqartussaaffeqarfiit allannguutaat kingulliit pinerisa tungaannut Attaveqatigiinnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit isumagineqartarsimasut. Naalakkersuisoqarfik taanna NGO-mut ilaasortanut tunngatillugu APNN-iminngarnit allaanerusumik manna tikillugu politikkeqarsimavoq, tamakkununga tunngasutigut peqatigiiffiit kattuffiillu (tusarniaaffigisartakkatut) illua'tungiusutut aaqqissuussaasumik inissisimatinneqalersarnerat eqqarsaatigalugu."*

Oqaaseqaat taanna pillugu Timmiaq paatsuunnagassuteqarpoq, tassami Timmissap paasinninnera unaammatt, tassalu suliameq suliarineqartarnerisa ingerlatsiviginerat nunatta inatsisai Naalakkersuisullu politikkiat malillugit sukkut tamatigut Naalakkersuisoqarfiit isumagisassarimassuk. Naalakkersuisoqarfiimmi arlaat allanit allaanerusumik politikkeqarsinnaanaviannngilaq, Naalakkersuisummi politikkiat Naalakkersuisoqarfiit sinniisuuffigimmatigik. Taamaattumik Naalakkersuisoqarfinni ataasiakkaani sulianik suliarinneriaatsip naammaginartumik assigiiartinnissaa naatsorsuutigisariaqarpoq.

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

Naggasiutitut Timmissap oqaatigissavaa Timmissap paasinninnera suli unaammat, tassalu timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinnissaanut nalunaaquttap akunnialunnguanik akissuteqarnissamut piffissaqartitaaneq isumannaatsuunngitsoq, taamaatumillu Timmiap paasinninnera suli unaajuarmat februar 2008-mi timmissat pillugit nalunaarutip allanngortinnissaanut atatillugu tusarniaaneq siornatigut pisimanngisaanartumik sivikissusilimmik tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliinikkut ingerlatsinermi ileqqup pitsaasup amigaataanerani takutitsimmat, taamaalillunilu tusarniaanermi illua'tungiusup isumaanik pimoorussamik akissusiortoqarsinnaassimanngimmat.

Aammattaq Timmissap naggasiutigalugu erseqqissassavaa, peqatigiiffik Naalackersuisunut ilaasortap Finn Karlsenip oqarneratut naammagittaalliuutaasunut atatillugu akornusiinartumik pissusilersorniarsimanngimmat. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Nalunaarutit tamanut saqqummiunneqarsimanerini apequt pillugu tusarniaalluni allakkat imaattut Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisoqarfianut nassiunnarlugit 14. oktober 2009-mi aalajangerpunga:

"Matumani apeqqummik taassuminnga uanga paasinninnera pillugu nassuiaateqarpunga, Inatsisileriffillu tamanna tunngavigalugu qinnuigaara suliamik paasinninnini pillugu nassuiaateqaqqullugu.

Nalunaarutit tamanut nalunaarutigineqarneri pillugit:

Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit inatsimmi nr. 11-mi, 20. oktober 1998-imeersumi § 25, imm. 1-ikkut, tak. § 25, imm. 2, aalajangersarneqarpoq Naalagaaffiup Sinnisoqarfianut, Politiinut, kommuninut eqqartuussivinnullu nassiussuineq tamanut nalunaarutiginneriaasiusoq qilersuisuusooq.

Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit inatsit inatsisaavoq nalinginnaasooq, inatsisikkut kingusinnerusukkut aalajangersarneqartukkut allanngortinneqarsinnaasooq. Taamaalilluni aalajangersarneqarsimasumit allaasumik tamanut nalunaarutiginneriaaseq atorneqassappat aalajangersakkamik pineqartumik nalunaarutiginneriaaseq inatsisikkut aalajangersarneqassasooq piunasaqaataavoq²⁶.

Timmissat pillugit nalunaarutit 2008-meersup aamma 2009-meersup aalajangersarneqarnerannut atatillugu Inatsisartut inatsisaannik nalunaarutiginneriaatsip aalajanger-

26) Danmarkimi nalunaarutini tamanut nalunaarutiginneriaaseq tamatumaa pissuseqataa "Dansk Forvaltningsret I"-imi Henrik Zahlep atuakkiaani qupperneq 349-p naggataa takuuk.

sarneqartup atorneqannginnissaanik aalajangersaaviginnittumik akuersissutiginnit-toqarsimangimmat timmissat pillugit nalunaarutit taakku Naalagaaffiup Sinniisoqarfianut, Politiinut, kommuninut eqqartuussivimmullu nassiussuinikkut tamanut nalunaarutigineqarput, naak taakku innuttaasunut tusagassiuutitigut aamma nalunaarutigineqareeraluartut.

Timmissat pillugit nalunaarummik 2008-meersumik tamanut nalunaarutiginnineq:

Naalackersuisut Allattoqarfiata allagaanit 5. marts 2008-mi ullulerneqarsimasunit erserpoq timmissat pillugit nalunaarut 2008-meersoq oqartussaasunut qulaani taaneqartunut ulloq taanna nalunaarutigineqarsimasut. Allakkat taakku assilinerat Inatsisileriffimmut ilisimatitsissutitut ilanngullugu nassiunneqarpoq.

Taamaattumik pisumi pineqartumi tamanut nalunaarutiginninnerup ullua tassaavoq 5. marts 2008. Nalunaarut oqaasertani malillugit 1. marts 2008-mi atortuulerpoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut isummernissaannut tunngavissiaanit (66.01/13-imik j. normoqartumit) erserpoq "LABU-p inatsisileriffia" (Siulittaasup Naalackersuisoqarfiani Inatsisileriffik pineqartuq matumani tunngaviuttippara) inatsisip teknikkikkut misissorneqarnerani isumaqartuq nalunaarut taassumalu pilernerani periaaseq annertunerusunik oqaaseqaateqarnisamat pissutissaqalersitsinngitsut. Isummernissamat tunngavissiap assilinerat Inatsisileriffimmut ilisimatitsissutitut ilanngullugu nassiuppara.

Timmissat pillugit nalunaarutip 2009-meersup tamanut nalunaarutigineqarnera:

Nalunaarut oqaasertani malillugit 2. marts 2009-mi atortuulerpoq. Nalunaarut 2. marts 2009-mi atsiorneqarsimavoq.

Inatsisileriffik qinnuigineqarpoq timmissat pillugit nalunaarut 2009-meersoq Naalagaaffiup Sinniisoqarfianut, Politiinut, kommuninut eqqartuussivinnullu nassiussuunneqarnermigut ulloq suna nalunaarutigineqarsimanersoq uannut paasisutissiissutigeqqullugu.

Inatsisileriffik tamanna tunngavigalugu qinnuigaara makku pillugit nassuiaateqaqqullugu:

- Inatsisileriffiup paasinninnera unaanersoq nalunaarutit tamanut nalunaarutigineqannginnerminni inatsiseqartitsinikkut atuussinnaassuseqarsimasut, imaluunniit pif-

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

fissaq atortuulersitsiviusoq nalunaarutit atuussinnaassuseqarnerannut taamaallaat innersuussinerusoq

- matumani Inatsisileriffiup paasinninnera unaanersoq § 23-mi pineqaatissiissutitut taaneqartut (pillaammik akiliisitsinerit) piffissamit atortuulersitsiviusumit atortin-niarneqarsinnaasut ilanngullugu eqqaarsaatigalugu."

Saaffiginnissutig Inatsisileriffimmut 11. november 2009-mi eqqaasitsissutigaa-ra. Inatsisileriffiup allakkatigut 16. november 2009-meersutigut nalunaarfigaa-nga saaffiginnissutig Inatsisileriffiup novemberip naanerani akiniaraa.

Akissut 19. november 2009-mi ullulerneqarsimasoq imaattoq 26. november 2009-mi tiguara:

"Aallarniutigalugu Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortorta-qarfiup Inatsisartut Naalakkersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25, imm. 1-ip aamma 2-p nassuiarneqarneri tamakkerlugit isumaqatigisinnaavai.

Ataatsimut isigalugu Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortor-taqarfik isumaqarpoq nalunaarutit nalunaarutigineqareernermikkut ullormi sapaatip akunnerisa marluk qaangiuffianni (ullut 14-it) atuutilertartussaasut, ulloq atuutilerfis-saa pillugu nalunaarummi allamik allassimasoqanngippat, takuuk Inatsisartut Naalak-kersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25, imm. 1.

Tamatumani aamma ilaavoq ulloq sapaatip akunnerisa marluk qaangiunnerisigut ulloq sioqqullugu atuutilerfiusoq aalajangersarneqarsimappat. Tamatumunnga atatillugu nalunaarutigineqassaaq Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortor-taqarfimmit kaammattuutigineqassammat atuutilersitsinerup aalajangersarneqarnerani najoqqutassaq aqqutigalugu nalunaarutiginninnerup ingerlannera maluginiartaqqul-lugu. Naalagaaffimmi nalinginnaasumik inatsisinik ingerlatsineq naapertorlugu Inatsi-silerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortorta-qarfik peqataanik isumaqar-poq nalunaaruteqarnissaq sioqqullugu atuutilersitsinissaq piginnaatitsineq pillugu inat-simmi immikkut ittumik tunngaveqartussaanera. Taamaakkaluartoq immikkut pisoqartillugu malittarisassat nalunaarut aqqutigalugu aalajangersarneqartut atorne-qarsinnaassapput malittarisassat tamakku akuersissummi piumasaqaatitut ilanngunne-qarsimappata.

Taamaalilluni Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortorta-qarfik isumaqarpoq nalunaarutit inatsisitigut sunniutai aallaaviatigut Inatsisartut Naalakker-suisullu pillugit inatsit naapertorlugu nalunaaruteqarnermit aquneqarmata. Tamanna tunngavigalugu Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortorta-qarfik aamma isumaqarpoq nalunaarutini aalajangersarneqarlutik aaqqiissutit aallaavimmik-kut nalunaarutigineqareernermikkut aatsaat atortinneqarsinnaammata aaqqiissutit ta-

makku akuersissummi piumasaqaatitut allatut ilillutik aalajangersarneqarsimassanngippata.

Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 8, 2. marts 2009-meersoq eqqarsaatigalugu manna nalunaarutigineqassaaq, tassalu nalunaarut taanna allakkatigut 9. marts 2009-meersutigut nalunaarutigineqarmat. Nalunaaruteqarnermut allakkat assilineri ilanngunneqarput.

Allakkap matuma suliarinissaanut atugassamik Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaa Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmut saqqummiunneqarpoq. Naalackersuisoqarfiup nalunaarutigaa naalackersuisuusimasut kissaateqarnerisigut nalunaarutit allaffissornerup iluani tuaviortumik suliarineqarsimasut.

Taamaalilluni Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqarfik qulaani taaneqartut tunngavigalugit isumaqarpoq Namminersorerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 5, 29. februar 2008-meersoq aamma nr. 8, 2. marts 2009-meersoq nalunaarutigineqarnermikkut inatsisitigut sunniuteqalersimasut.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik allakkap matuma assilineri aqqutigalugu Immikkoortortaqarfiup isumaanik ilisimatinneqarpoq.

Inatsisartut Ombudsmandiata saaffiginnissutaa tunngavigalugu Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqarfiup peqataanik Namminersorlutik Oqartussani naalackersuisoqarfimmut tamanut Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaasa atortussanngortinneqarnerini suleriaatsit erseqqissaavigeqqullugit nalunaarutigaa."

Tamatuma kingornatigut imaattunik oqaaseqaateqarpunga:

"1. Misissuinerma annertussusia:

Siumup Inatsisartuni ilaasortaataasa ilaat Inatsisartut 2007-imi ukiakkut ataatsimiinneranni siunnersuummik (UKA73/2007) saqqummiussivoq, tassalu timmissat pillugit nalunaarut 2004-meersoq naleqqussaqqullugu Naalackersuisut peqquneqassasut, taamaalillutik Avannaani innuttaasut timmiarniarnissaminnut periarfissaqarsinnaaqqullugit, nalunaarullu naleqqussarneqartoq 2008-mi atortuulissasoq.

Atassut Inatsisartut ataatsimiinneranni tassani siunnersuummik (UKA102/2007) saqqummiussivoq, tassalu nalunaarut 2004-meersoq naliliiffigeqqullugu

Naalackersuisut peqquneqassasut, tamatumunngalu tunngavissaqarpat nalunaarut pissusiviusunut naleqqussarneqassasoq.

Siunnersuutit Inatsisartut Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliaata siullermeerinninnerup kingornatigut suliareqqippai. Ataatsimiititaliap isumaqatigiissup inassuteqaatigaa siunnersuut nr. 73 saqqummiunneqarnermisut iluseqartoq itigartitsissutigineqassasoq, siunnersuullu nr. 102 saqqummiunneqarnermisut iluseqartillugu akuerineqassasoq.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut nr. 73 Inatsisartut aappassaaneerinnerranni itigartinneqarpoq, aalajangiiffigisassatulli siunnersuut 102 akuerineqarluni.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip nr. 102-p oqaasertaani timmissat pillugit nalunaarut allanngortinneqassappat qaqugu tamatuma piumaarnera timmissalluunniit pillugit nalunaarut allanngortinneqassaguni taassuma qaqugu atortuulerumaarnera eqqarsaatigalugit piffissatigut immikkuualuttulersugaasumik pilersaaruteqartoqarsimanersoq takuneqarsinnaanngilaq.

Naalackersuisut suliamik suliarinninnerat Inatsisartuni amerlanerussuteqartut aalajangiinerat malillugu pisimanersoq misissuinermi matumani isummerfiginngilara.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik ...-p timmissat pillugit suleqatigiissitaliap allagaataanik paasitinneqarnissaminik 2008-mi qinnutigisaata suliarineqarneranut atatillugu kukkussuteqarsimanersoq misissuininni aammattaaq ilaatinneqanngilaq.

Nalunaarutit suliarineqarnerinut atatillugu peqatigiiffimmik Timmissamik tusarniaaviginninnginnermigut Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik kukkussuteqarsimanersoq (immikkortumi 2.1-imi) misissorpara.

Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik inatsiliornikkut aalajangersaanissaq taama annertutigisoq pillugu nalunaaquttap akunnerisa sisamat missaannik piffissaqartitsilluni oqaaseqaateqaqqusilluni peqatigiiffimmut namminersortumut kaammattuinnissaminut pisinnaatitaasimanersoq (immikkoortumi 2.2.-mi) misissorpara.

Nalunaarutit taakku marluk tamanut saqqummiunneqarnerat isornartorsiuinissamut pissutissaqalersitsinersoq (immikkoortumi 3-mi) misissorpara.

Peqataasut Namminersornerullutik Oqartussani atorfeqartitaanngitsut timmissat pillugit suleqatigiissitaliap Namminersornerullutik Oqartussanit pilersinneqarsimasup sulinerani peqataanerminnut atatillugu nipangiussisimaqqullu-

git qanoq annertutigisumik peqqusiffigineqarsinnaanersut (immikkortumi 4-mi) aammattaaq misissorpara.

Naalackersuisoqarfiup avammut allakkaminik il.il. ullulersuina (imm. 5-imi) Naalackersuisoqarfiullu oqaatsinik atuinera (imm. 6-imi) naatsumik eqqaasallugit pissutissaqarlunga isumaqarpunga.

2. Nalunaarutitik aalajangersaanermi tusarniaaneq

Peqatigiiffiup Timmissap uannut naammagittaalliummini oqaatigaa nammineq paasinninnini unaasoq timmissat pillugit nalunaarutit tamanut tusarniaatigalugit nassiunneqarsimasariaqaraluartut.

Tamanna pillugu oqaatigaara nalunaarutitik aalajangersaanermi periaatsit pillugit malittarisassanik nalinginnaasunik peqanngitsoq, Naalackersuisullu tamatuma nassatarisaanik nalunaarutit aalajangersarneqartut tamanut tusarniaatigalugit nassiunnissaannut inatsiseqartitsinikkut pisussaaffeqanngitsut. Uangali paasinninnera unaavoq tamanut tusarniaaneq tamat oqartussaaqataanerannik ingerlatsinermut sunniuteqaqataasinnaasoq, aammattaarlu aalajangersakkat suliarineqarlutik piviusunngortinneqarnerannik piareersaanermi alloriarnertut pissuseqarsinnaasoq.

Nalunnaarutit tusarniaatigalugit nassiunneqassasut inatsisikkut aalajangersaasoqarsimappat nalunaarutit tusarniaatigalugit nassiutissallugit Naalackersuisut inatsiseqartitsinikkut pisussaaffeqarput.

Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit timmissat pillugit nalunaarutip nutaap aalajangersarneqarnerani pinngitsooratik tusarniaavigineqartussatut illua'tungiuqput, tak. piniarneq aalisarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 12-imi, 29. oktober 1999-imeersumi § 8, imm. 1, tak. § 16, imm. 3, aamma pinngortitamik innarlitsaaliineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 5, imm. 1, tak. § 5, imm. 3.

Inatsisartut inatsisaanni marlunni taakkunani tusarniaavigineqartussatut illua'tungiusunik allanik taasaqartoqarsimanngilaq.

Taamaattumik isumaqarpunga Timmissamik tusarniaaviginninneq inatsisikkut aalajangersagaasumik pisussaaffiunngitsoq, pisumili matumani suliamik paasissutissartalersuineranut ilaatillugu ingerlanneqarsimasinnaagaluartoq.

Inatsisileriffiup "Namminersornerullutik Oqartussani malittarisassanik suliarinninnermi tunaartarisassat" pillugit februar 2009-mi naqitertissimasaani inatsisissatut siunnersuutit suliarineqarneranni tusarniaavigisassatut illua'tungiusussumik toqqaasarneq pillugu imaattunik allassimasoqarpoq:

"2.3. Tusarniaavigisassatut illua'tungiusut

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Tusarniaavigisassatut illua'tungiusut allattorsimaffiat inatsisissatut siunnersuutit ataasiakkaarlugit suliarineqartassaaq. Suliarni tassani naliliineq annertoq ilaavoq, taamaattumillu tusarniaavigisassatut illua'tungiusup inatsisissatut siunnersuutit piareersarlugit sulinermi naleqquttuunerata naliliivigineqartarnera pillugu malittarisassanik erseqqilluinnartunik sukumiisunillu aalajangersaaneq ajornarpoq.

Tusarniaavigisassatut illua'tungiusut inatsisiliarineqartussatut eqqarsaatigineqartoq eqqarsaatigalugu inissisimanerat tunngavigalugu tunngaviatigit toqqarneqartassapput. Tusarniaavigisassatulli illua'tungiusoq illua'tungiusup akissuteqarnissaanik imaluunniit qanoq akissuteqarnissaanik naatsorsuutiginninneq tunngavigalugu nalinginnaasumik periaaseralugu toqqarneqartariaqanngilaq, toqqarsimasunilluunniit peerneqartariaqarani. Allatut oqaatigalugu manna aalajangiisuunngilaq, tassalu tusarniaavigisassatut illua'tungiusup isumaasa arlaannik pissuteqartumik ilisimareerreqarnerat imaluunniit oqartussaasup suliassa qarfia siunnersuummit eqqorneqartup siusinnerusukkut suliani tusarniaasarsimanernut akissuteqartarsimannginnera.

(...)

Tusarniaanermi kikkut toqqarneqartarnissaannut tunaartarisassat arlallit tulluuttuni taagorneqarput:

(...)

11) Suliffeqarfii innuttaasullu soqutigisaqartut kattuffiit/suliniaqatigiiffiit susasaqartut aqutigalugit ilanngunneqarsinnaapput, soorlu branchit, sulisitsisut, suli-sartullu kattuffii, peqatigiiffiit soqutigisaqatigiittut suliniaqatigiiffiit il.il.

Nunami maani suliassa qarfinni arlalinni imaakkajuttarpoq innuttaasut kattuffinnik/suliniaqatigiiffinnik pilersitsisimannigitsut, imaluunniit kattuffiit/suliniaqatigiiffiit mikisuullutik aalaakkaanngitsumik iluseqartartut. Kattuffiilli/suliniaqatigiiffiilli mikigaluartulluunniit tusarniaavigisassatut illua'tungiusinnaapput, aalaakkaasumik suliniuteqartut ingerlagunik suliassamilluunniit tigusinissaminnut piumassuseqarunik. Suliassa qarfinni arlalinni pisortat illua'tungerisatut suleqatissaminnik amigaa-teqarfigisaanni soqutigisaqatigiikkuutaat namminneq kattuffeqarnerannik/suliniaqatigiiffeqarnerannik kaammattuilluni tapersersuineq Namminersornerullutik Oqartussanut siunissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu iluaqutaasinnaavoq.

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Inatsisileriffiup oqaatigisai qulaani issuarneqartut ilalersinnaavakka, isumaqarpungalu tamanna nalunaarutininik aalajangersaanermut atatillugu tusarniaavigisassatut illua'tungiusunik toqqaanermi aamma atuussinnaassuseqartoq.

Tamatununga uiggiullugu oqaatigaara uanga paasinninnera unaasoq tusarniaanermi illua'tungerisassanik toqqaanermut atatillugu tusarniaanermi illua'tungerisap suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit tunngavigalugu suliame illua'tungiusutut inissisimalersinnaasussaanaera immini isumaqarnavianngitsoq, illua'tungiusullu suleqatigiissitaliap sulinerani peqataasimanerata immini illua'tungiusup pineqartup tusarniaavigineqarnissaa pisariaqarunnaarsinngikkaa.

Peqatigiiffik tusarniaavigisassatut illua'tungiusutut toqqaarneqarsinnaavoq, ingerlatsivik naliliippat peqatigiiffik pineqartoq ilisimasanik, misilittakkanik isummanilluunniit nalunaarutip pitsaassuseqarneranik atorsinnaassuseqarneranillu qaffassaasinnaasunik tunniussisinnaasoq.

Peqatigiiffik Timmiaq timmissat pillugit nalunaarutip 2001-imi suliarineqarnerani timmissallu pillugit nalunaarutip 2004-mi aalajangersarneqarnerani tusarniaavigineqarsimavoq. Peqatigiiffik Timmiaq "timmissat pillugit suleqatigiissitaliami" timmissat pillugit nalunaarummi allannguutit pillugit inassuteqaatinik Naalackersuisunut saqqummiussinissamik siunertaqartumi peqataassatut toqqaarneqarsimavoq.

Tamanna tunngavigalugu imaattussatut isumaqartariaqarpunga, tassalu peqatigiiffik Timmiaq timmissat pillugit nalunaarutip nutaap suliarineqarnera eqqarsaatigalugu suliamut attuumassuteqartunik ilisimasaqartoq, misilittagaqartoq isummanilluunniit pigisaqartoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik uannut akissummini 21. april 2009-meersumi allappoq: "Minnerunngitsumik ukioq 2008-mi ukiuunerani piniarfiusup sivitsorneqarnissaa siunertaralugu taamanikkut nalunaarummut allannguutaagallartussanik Naalackersuisunit Naalackersuisoqarfiup sivikitsuinnarmik piffissalernerneqarsimanera eqqarsaatigissa-gaanni. Naalackersuisoqarfiup taamaattumik, utaqqiisaagallartumik allannguutit taakku eqqarsaatigalugit, timmissanik soqutigisaqartut peqatigiiffiata Timmissap tusarniaanermi illua'tungerisatut inissisimannginnerata piviusorsiortumik tunngaveqarnera aalajangiussimavaa, suliame pisut allat eqqarsaatigalugit."

Tamanna pillugu oqaatigaara Naalackersuisoqarfik Naalackersuisunut ilaasoq, taamaattumillu taamatut oqarneq isumaqanngitsutut isigigiga.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup peqatigiiffimmik Timmissamik tusarniaaviginngitsoornissamut suliamut attuu-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

massuteqartumik tunngavissaqannginnera isiginiarlugu isumaqarpunga Naalakkersuisoqarfiup timmissat pillugit nalunaarutit 2008-mi aamma 2009-mi allanngortinneqarnerat sioqqullugu peqatigiiffimmut Timmissamut tusarniaasimannginnera isorisariaqartuusoq.

2.2. Tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap sivilissusilerneqarnera

2008-mi tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap sivilissusilerneqarnera peqatigiiffiup Timmissap naammagittaalliuutigaa. Qulaani oqaatigineqartuni takuneqarsinnaasutut peqatigiiffik Timmiaq tusarniaanermi pineqartumi tusarniaavigisassatut illua'tungiunngilaq. Taamaakkaluartoq tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussap sivilissusilerneqarnera isornartorsiuinissamut pissutissaqalersitsisinaanersoq - uanga pisinnaatitaanerma iluani - misissussallugu pissutissaqarlunga isumaqarpunga. Taamatut aalajangerninni tusarniaatitut allakkat ilaatigut KNAPK-mut, tassalu Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiannut, namminersortutut aamma peqatigiiffiusumut nassiunneqarsimanerat pingaartillugu isiginiarpara.

Tunngaviutippara 2008-mi tusarniaalluni allakkat tusarniaanermi illua'tunge-risanut 29. februar 2008-mi ullaakkut nassiunneqarsimasut, tusarniaanermullu akissuteqarnissamut piffissaliussaq 29. februar 2008-mi nal. 12.00 killiliullugu aalajangersarneqarsimasoq. Taamaattumik akissut nalunaaquttap akunnerisa sisamat missaasa iluanni suliarineqartussaasimavoq.

Inatsisileriffiup "Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat malittarisassanik aalajangersaaneranni tunaartarisassat"-ni februar 2009-meersuni imm. 2.4-mi oqaatigaa pingaarnertut malittarisassaq tassaasoq tusarniaanernut akissuteqarnissamut sapaatit akunnerinik sisamanik piffissaliisarneq.

Suliani inatsisiliornermut tunngasuni inatsisikkut pisussaaffiliussaannngitsumik tusarniaasarnerit (ilaatigut akissuteqarnissamut piffissaliussat sivilissusii) pillugit siusinnerusukkut ataatsimut oqaaseqaateqarpunga. 2004-mi misissuineq²⁷ naalagaaffimmi inatsit Kalaallit Nunaannut atortuulersinneqartarneranut tunngasuvoq.

Oqaaseqaatiga 2004-meersoq matumani issuarpara, tassami oqaaseqaat taanna 2004-mi ukiumoortumik nalunaarummi ilanngunneqarsimannngimmat:

"Inatsisiliornermik suliani tusarniaasarnerit pillugit ataatsimoortumik oqaaseqaatit.

27) Suliami uanga suliarisanni 11.03.66.07/068-02-mik j. normoqartumi.

Innuttaasunut suliffeqarfinnullu namminersortunut inatsisitigut pisussaaffiunngitsumik tusarniaasarnerit eqqarsaatigalugit ataatsimut oqaatigaara:

Inatsisiliorneq, matumani naalagaaffimmi inatsisinik Kalaallit Nunaannut atortuulersitsineq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pillugu Naalakkersuisut siunnersuutaat isummerfigisinnaajumallugit Inatsisartut paasissutissanik naammattunik eqqortunillu saqqummiussivigineqarnissaat Naalakkersuisut akisussaaffigaat.

Taamaalillutik inatsisiliassaq piareersarlugu sulinermi tusarniaanerit Naalakkersuisut suliamik Inatsisartunut paasissutissiineranni siunertaqartumik ilaavoq.

Naalakkersuisut namminersortunut tusarniaasarnerannut atatillugu suliassat sularineqartarnerannut tunngaviit inatsisitigut aalajangersagaannngitsut arlallit Naalakkersuisut malissallugit pisusaaffeqarfigisaat atuupput, tusarniaaneq aqutsinermi sulinermut ilaatigullu imaluunniit Naalakkersuisut inatsisiliornermik piareersaanerannut ilaatillugu pinersoq apeqqutaatinnagu:

Taamaalillutik Naalakkersuisut siullertut pisussaaffeqarput tusarniaanerit suut pisariaqartuunersut nalilissallugu, tassami innuttaasut Naalakkersuisunit saaffiginissutinik Naalakkersuisut suliamik suliarinninnerannut pingaaruteqartussatut isigineqanngitsunik pisarissersorneqartariaqanngimmata.

Innuttaasut suliffeqarfiillu namminersortut apeqqutinut aalajangersimasunut isummerfiginninnerat pissarsiarissallugu pisariaqartoq Naalakkersuisut isumaqarpata tusarniaavigineqartut akissuteqarnissamut Naalakkersuisunit piffissalernerqartariaqarput apeqqutit tusarniaanikkut qulaajarniarneqartut suussusiannut annertussusiannullu naleqqussagaasumik.

Akissuteqarnissamut tusarniaanermi illua'tungiusut ajornartorsiutinut aaqqikkumi-naatsunut annertuunulluunniit isummerfiginninnissaannut sivikillisamik piffissalisoqarnissaa pisariaqartoq Naalakkersuisut qaqutigooraluartumik isumaqarpata uanga paasinninnera unaavoq tusarniaaneq suliame paasissutissat tusarniaassutigineqartut pillugit naalisaanermik sukumiisumilluunniit takussutissiamik Naalakkersuisut ilaqartittariaqaraat."

Piffissaliusaaq sivikinnerpaaffimmigut qanoq sivikitsigisoq atuutissanersooq tunngaviit qulaani taaneqartut aallaavigalugit aalajangersarneqarsinnaanngilaq. Illua'tungerisatut tusarniaavigineqartut suliap imarisaasa ilaanik ilisimasaqareernerat siviisuumik piffissaliinissamik pisariaqartitsineramik aallaavittut annikillisaasarpoq.

Isumaqarpungali nalunaaquttap akunneri sisamat sivikinnerpaaffiliisinnaanermit sivikinnerusutut nalinginnaasumik isigineqartariaqartut, tassami tu-

sarniaanermi illua'tungiusoq pineqartup imarisaanut isummernissaminut akissummillu ilusilersuinissaminut piviusumik periarfissaqartinneqartariaqarmat.

Taamaattumik isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup timmissat pillugit nalunaarutip 2008-meersup aalajangersarneqarneranut atatillugu tusarniaanermut akissuteqarnissamut nalunaaquttap akunnerisa sisamat missaannaannik piffissaqartitsilluni tusarniaasimanera isorisariaqartorujussuusoq.

Aamma oqaatigaara tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq 29. februar 2008-mi nal. 12.00-imut killilerneqarsimasoq, pilersaarutaasimasorlu nalunaarut 29. februar 2008-mi tamanut saqqummiunneqassasoq, 1. marts 2008-milu atortuulissasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq piffissaliussaq taanna tusarniaanermut akissutit takkuttut sukumiisumik misissornissaannut imaluunniit nalunaarutip akissutit takkuttut tunngavigalugit allanngortinnissaanut piffissaqartitsinngitsoq. Tusarniaaneq ingerlanneqarsimasoq tamanna tunngavigalugu sunniuteqanngitsutut isigineqartariaqarpoq, taamaattumillu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmit tusarniaanermik ingerlatsinermik aallartitsisimanermut piffissatigut pilersaarusionerq isorisariaqartutut isigaa-ra.

3. Nalunaarutit tamanut saqqummiunneqarnerat pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup Naalackersuisut februar 2008 isummernissaannut tunngavissiaannit erserpoq nalunaarutip tamanut saqqummiunneqarnera pisortatigoortumik nassiussuunneqarnermigut kiisalu tusagassiuutitigut 29. februar 2008-mi nalunaaruteqarnikut pissasoq, nalunaarullu 1. marts 2008-mi atortuulissasoq. Isummernissamut tunngavissiamit tassannga aamma erserpoq Inatsisileriffik inatsisilerinermi teknikkikkut misissuinermi isumaqartoq nalunaarut imaluunniit nalunaarutip suliarineqarnerani periaaseq amerlanerusunik oqaaseqaateqarnissamut pissutissaqalersitsinngitsoq.

Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 11-mi, 20. oktober 1998-imeersumi § 25, imm. 1-ikkut, tak. § 25, imm. 2, aalajangersarneqarpoq Naalagaaffiup Sinniisaanut, politiinut, kommuninut eqqartuussivinnullu nassiussuineq tassaasoq tamanut saqqummiusseriaaseq qilersuisuusoq. Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaat tassaavoq inatsit nalinginnaasoq, inatsisikkut kingusinnerusukkut aalajangersarneqartukkut allanngortinneqarsinnaasoq. Taamaalilluni saqqummiusseriaatsimit atoqquneqartumit allaasumik saqqummiusseriaaseq atorineqassappat inatsisikkut aala-

jangersagaasumik atorneqaqqusaasup allanngortinneqarnerata inatsisikkut aalajangersarneqarnissaa piunasaqaataasussaavoq.²⁸

Timmissat pillugit nalunaarutip aalajangersarneqarneranut atatillugu Inatsisartut inatsisaannik tamanut pisarnertut saqqummiusseriaatsip atorneqannginnissaanik aalajangersaasumik akuersissutiginnittoqanngimmat taamaaliluni timmissat pillugit nalunaarut Naalagaaffiup Sinniisaanut, politiinut, kommuninut eqqartuussivinnullu nassiussuinikkut aatsaat tamanut saqqummiunneqarpoq, tusagassiuutitigut 29. februar 2009-mi aamma tamanut saqqummiunneqarnera apeqqutaatinnagu.

Tamanut eqqortumik saqqummiussineq innuttaasup nalunaarummik ilisimasagarnerata (imaluunniit tusagassiuutitigut nalunaaruteqarnerup nassatariisaanik ilisimasaqartariaqarnerata) taarsersinnaanngilaa²⁹. Isumaqarpunga nalunaarutit tamanut nassiussuinikkut tusagassiuutitigullu nalunaarutikkut tamanut saqqummiunneqarsimanerannik Aalisarnermut Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup isumaqalersitsisimanera isorisariaqartuusoq.

Nalunaarut 2008-meersoq oqaasertani malillugit 1. marts 2008-mi atortuulerpoq. Nalunaarut taanna 2. marts 2008-mi atsiorneqarsimavoq, 5. marts 2008-milu tamanut saqqummiunneqarsimalluni.

Nalunaarut 2009-meersoq oqaasertani malillugit 2. marts 2009-mi atortuulerpoq. Nalunaarut taanna 2. marts 2009-mi atsiorneqarsimavoq, 9. marts 2009-milu tamanut saqqummiunneqarsimalluni.

Isumaqarpunga ullut nalunaarutit atortuulerfiisa nalunaarutit taakku tamanut saqqummiunneqarfianni tulleriinneri malillugit ullunik tallimanik aamma arfi-neq marlunnik siusinnerunerat nalunaarutit piffissami ullormit atortuulersitsiffimmi tamanut nalunaarutiginniffiusup tungaanut nalunaarutit qanoq atortinneqarnerat innuttaasunut nalornilersitsisinnaasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq, tassalu piffissamit atortuulersitsiviusumit tamanut nalunaarutiginninnerup tungaanut nalunaarutit tunngavigalugit pineqaatissiissutinik atortitsineq Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Isumaqatigiissummi

- 28) Henrik Zahlep atuakkiaanni "Dansk Forfatningsret I"-imi nalunaarutinik tamanut saqqummiussisarneq matumani pineqartup pissuseqataa quppernerup 349-p naggataani takuuk.
- 29) Tak. Zahlip atuakkiaanni "Dansk Forfatningsret"-imi qupperneq 355 aamma U.1948.294Ø

artikel 7-imi kingumoortumik unioqutitsisunngortitsisarnissamik inerteqqum-mik unioqutitsinerusoq.

Taamaattumik ullut nalunaarutit atortuulerfiisa nalunaarutit tamanut saqqum-miunneqarfiannit siusinnerunerat isorisariaqartutut isigaara.

Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25, imm. 1-ip, tak. § 25, imm. 2, qanoq paasineqarnissaanik qulaani nassuiaaneq Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup uannut allakkamini 19. november 2009-meersuni ilalerpaa.

Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup uannut akissutaanit aamma erserpoq Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup paasinninnera unaasoq nalunaarutit Inatsisartut Naalackersuisullu pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 25, imm. 1, tak. § 25, imm. 2, tunngavigalugu tamanut saqqummiunneqarnerminni inatsiseqartitsinikkut (aatsaat) sunniuteqalersartut, nalunaarutinillu unioqutitsinermut atatillugu pineqaatissiisutit aallaavittut aatsaat atortinneqarsinnaalersartut piffissap tamanut saqqummiussiviusup kingornatigut.

Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup uannut allakkamini 19. november 2009-meersuni oqaatigaa kaammattuutigigini piffissamik malittarisassap atortuulerfissaanik aalajangersaanermi tamanut saqqummiussinermik ingerlatsisarneq sillimmaanneqartassasoq, Naalackersuisoqarfiullu ataasiakkaat tamanut nalunaarutiginninnermut qaammat ataaseq tikillugu piffissaliisarnissaat Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup kaammattuutigigaa.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup kaammattuummik taassuminnga malinnissimanissaa kissaatiginartuuvoq, kiisalu Inatsisileriffiup assersuutigalugu inatsisilerinermi teknikkikkut misissuinerminut atatillugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfimmu kaammattuummik tassuminnga erseqqissaasimanissaa kissaatiginartuulluni.

Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaannik aalajangersaanermi periaatsip Namminersorlutik Oqartussani Naalackersuisoqarfinnut tamanut erseqqissaatiginissaanut Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqaqarfiup saaffiginnissutiga tunngavigalugu pissutissaqarluni isumaqarsimanagera tusaatissatut tiguara.

4. Nipangiussisimasussaatsineq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik peqatigüffimmu Timmissamut e-mailimini 14. maj 2008-meersumi imatut allappoq: "Eqqaasitsissutigisariaqarpara allagaatit ataatsimiinnernut tunngasut/imaqarniliat suleqatigiissitaliap iluinnaani atugassatut allagaataammata. Taama-

tuttaa q tusagassiuutit saaffiginnippata saaffiginnissut APNN-imut ingerlatin-neqassaaq, taannalu suleqatigiissitaliap sulinera naammassippat ataatsimut akissuteqarumaarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq).

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkamini 1. oktober 2008-meersuni oqaatigaa Naalackersuisut akuersis-suteqarnerisa suleqatigiissitaliallu nalunaarusiaata tamanut saqqummiunne-qarnerata kingornatigut suleqatigiissitaliami ilaasortat nipangiussisimasus-saatinneqarsimannigitsut.

Akissut taanna isiginiarlugu isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nu-nalerinermullu Naalackersuisoqarfiup e-mailimik oqaasertaliinera pitsaan-ngitsuusooq, tassami e-mailimik tiguisumut isumaqalersitsisinnaagami Aali-sarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisooq kisimi tassaasooq nalunaarusiaq inaarlugu suliarineqarsimasooq pillugu oqaaseqaateqarsinnaa-soq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkamini 21. april 2009-meersuni oqaatigaa "suleqatigiissitaliami aalaja-ngersimasut nipangiussisussaatillugit peqquneqarsimannigillat, ingerlatsivik imaluunniit naalackersuisutigoortuunngitsumik suliniaqatigiiffik, Namminer-sornerullutilli Oqartussat ataanni suleqatigiissitaliat suleriaasiat eqqaasitsis-sutigineqarluni, tassanimi pineqarmat siulittaasooq kisimi suleqatigiissitaliaq sinnerlugu oqaaseqaateqarsinnaasooq". (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup "Nam-minersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitat" ataatsimut suleriaa-siata assilinera nassiutinngilaa.

Tunnngaviutippara suleriaaseq taamaattoq piunngitsoq, isumaqarpungalu Aali-sarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut akissummini oqaasertaliinermik Namminersornerullutik Oqartussat ataanni suleqatigiissitaliat ataatsimut suleriaasiannik suliarinnittoqarsimaneranik isu-maqalersitsisinnaasumik atuinera paatsoortitsisinnaasooq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkani 1. oktober 2008-meersuni oqaatigaa e-mailip ilaatigut Timmissamut nassiunneqartup "naalakkiutit atuuttut soorlu Aalisarneq pillugu Siunnersui-soqatigiit, Nunalerineq pillugu Siunnersuisoqatigiit aamma Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaaseq aqutigalugu malitassaasa eqqaasitsissutigi-neqarnissaat siunertarigaa".

Timmissat pillugit suleqatigiissitaliap sulinerata Aalisarneq pillugu Siunner-suisoqatigiit imaluunniit Piniarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit suleriaasiannit aalajangersaavigineqarsimanerata ilimaginissaanut tunngavissaqanngilanga, taamaattumillu isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermul-

lu Naalackersuisoqarfiup peqatigiiffimmut Timmissamut e-mailimi malittarisassanut taakkununga malittarisassat taakku timmissat pillugit suleqatigiissitaliamut atuuttutut paasineqarsinnaasumik innersuussinera isumaqalersitsisinnaasoq.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkamini 13. august 2008-meersuni aamma 21. april 2009-meersuni oqaatigaa suleqatigiissitaliap suliaa ingerlasoq pillugu allagaatinik ...-p paasitinneqarumanera Naalackersuisoqarfiup pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 9-mi, 13. juni 1994-meersumi § 7, imm.1, nr. 1 aamma 3 innersuussutigalugu itigartissimagaa. Akissummi 21. april 2009-meersumit oqaatigineqarpoq ...-p "suleqatigiissitap iluani allagaatit imarisai eqqarsaatigalugit alapernaannini naammasiniarlugu suleqatigiissitami peqataasumut ataatsimut arlalinnulluunniit tunoqqutaaraluni saaffiginnissinnaanera aarlerinarsimasoq".

Taamaalilluni innuttaasut Naalackersuisoqarfiup paasinninnera malillugu allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanngitsut suleqatigiissitaliap ilaasortaanut saaffiginninnermikkut paasissutissanik piumasaminnik pissarsisinnaanerannik pakkersimaarinninniarnaq e-mailip taassuma aamma siunertarisimavaa.

Isuma taanna pillugu oqaatigaara suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27 tunngavigalugu nipangiussisussaataasooqarsimanersoq allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerup annertussusianut tunngaviatigut sunniuteqanngitsoq.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 14 imaattunik oqaasertaqartoq innersuussutigaa:

"Paasissutissiisussaataaneq nipangiussisussaataaneq pillugu inatsisikkut inuilluunniit pisortani atorfeqartut suliaqartulluunniit pillugit inatsit tunngavigalugu aalajangersakkanit immikkut ittunit killilerneqarpoq. Tamanna pinerluttulerinermi inatsit, ingerlatsinermi inatsit tjenestemandillu pillugit inatsisiliornerit tunngavigalugit nalinginnaasumik nipangiussisussaataanermi atuutinngilaq."

Tamatuma manna nassataraa, tassalu innuttaasup allagaatinik paasitinneqarsinnaatitaanerannik apeqqut suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi

avataaneersunut nipangiussisussaataanerup piunera apeqqutaatinnagu aalajangiiffigineqassasoq.

Paasitinnegarumalluni qinnuteqaammik itigartitsinermut pineqartumut pissutissaqarsimanersoq sukumiinerusumik misiliineq misissuinerma matuma killissarititaasa avataanniippoq.

Inuulli ingerlatsivimmi sulisup paasissutissat pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaani pineqartunut ilaatinneqartut eqqarsaatigalugit nipangiussisussaataasinnaanginnera tamatumunnga peqatigitillugu pineqarmat makku pingaarnerusutigut oqaatiginissaannut pissutissaqarlunga isumaqarpunga:

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 7. Paasitinnegarsinnaatitaanermi oqartussap allakkiai allaffiup iluaniinnaq atugassat ilaatinneqanngillat. Allakkiat allaffiup iluaniinnaq atugassatut isigineqartut tassaapput

1) allakkiat oqartussamit nammineq atugassatut suliarineqartut,

2) oqartussaaffeqarfiup ataatsip iluani immikkoortortaqarfiit assigiinngitsut akornanni allaffigeqatigiittarnerit, aamma

3) kommunalbestyrelsip taassumalu ataatsimiititaliaasa, immikkoortortaqarfiisa aamma ingerlatsiviit allat akornanni allaffigeqatigiittarnerit."

Timmissat pillugit suleqatigiissitaliap allagaatai paasitinnegarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqassanngippata suleqatigiissitaliap taassuma oqartussaasutut immikkoortut nammineertutullu inissisimanissaa piumasqaataavoq, tak. pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinnegarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7.

Apeqqutip taassuma aalajangiivigineqarnerani suleqatigiissitap oqartussaasut allat eqqarsaatigalugit qanoq annertutigisumik nammineertuunera pingartilugu isiginiarneqassaaq, matumani suleqatigiissitap suliassaasa annertussusiat erseqqissumik qanoq annertutigisumik killissalersuiffigineqarsimanersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

Folketingip Ombudsmandia oqaaseqaammi 18. marts 2010-meersumi³⁰ CIA pillugu suleqatigiissitaliamik taaneqartoq Danmarkimi naalakkersuisunit pilersinneqarsimasoq eqqarsaatigalugu ajornartorsiut taanna pillugu sukumii-

30) http://www.ombudsmanden.dk/nyt_og_presse/alle/CIA-sagen/

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

nerusumik nassuiaateqarpoq. Uanga paasinninnera unaavoq isummat Folke-tingip Ombudsmandiata oqaatigisaasa pissuseqataat timmissat pillugit suleqatigiissitaliaq eqqarsaatigalugu atortussaatinneqarsinnaasut, tassami pisortat ingerlatsinerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7-ip Danmarkimi paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsimmi § 7 pissuseqatigimmagu.

Folketingip Ombudsmandiata oqaaseqaammini ilaatigut makku oqaatigai:

"Suleqatigiissitaliaq oqartussaasutut nammineertutut ilumut isigineqarsinnaassapat uanga paasinninnera unaavoq pingaarnertut tunngaviusunik qulaani taaneqartunik naliliinerni ilimagineqartutut manna piumasaqaataasariaqartoq, tassalu suleqatigiissitaliaq arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsunik nammineertunillu, siulittaasumit siulittaasoqarfimilluunniit aqunneqassasoq, suleqatigiissitaliaq aqutsisoqarfia suleqatigiissitaliami ilaasortanut aalajangersimasumik annertussusilimmik peqqusissuteqarnissaminut piginnaatitaassasoq. Aqutsisoqarfiup nammineertuuneranut arlaannaannullu attuumassuteqannginneranut tunngavisoq oqartussaasut oqartussaasulluunniit aqutsisoqarfimmik toqqaasimasog/-sut eqqarsaatigalugu/-git suleqatigiissitaliamullu allattoqarfeqartitsisoq/-sut eqqarsaatigalugu/-git aamma atuuppoq.

(...)

Taamaalilluni suleqatigiissitaliap katitigaanerani erserpoq oqartussaasut assigiingitsut sinniisaannik ilaasortaartoq, suleqatigiissitaliaq siulittaasoqarfia Udenrigsministereqarfimmit isumagineqartoq.

(...)

Suleqatigiissitaliap immiini oqartussaasutut nammineertutut oqartussaasulluunniit arlallit akornanni suleqatigiinnerinnartut isigineqarsinnaanerani naliliinermi siulittaasoqarfiup immiini oqartussaasuunera, tassalu Udenrigsministereqarfiup pineqarnera, pingaartillugu isiginiarpara. Suleqatigiissitaliap aqutsisoqarfia oqartussaasuunera, imaangitsoq inuup aalajangersimasup toqqaagasup - ass. suleqatigiissitaliap siulittaasuattut - suleqatigiissitaliap oqartussaasutut nammineertutut isigineqarsinnaanerani uanga paasinninnera malillugu assortuisuavoq.

Suleqatigiissitaliap oqartussaasutut nammineertutut isigineqarsinnaanerani naliliinermut atatillugu manna aamma maluginiarpara, tassalu Udenrigsministereqarfik (siulittaasoqarfiusoq) suleqatigiissitaliap allagaataanik nalunaarsuinerumit normumik (journalnormumik) immikkut pilersitsisimangitsoq, Udenrigsministereqarfiullu allagaatai/nalunaarsueriaasia ministereqarfimmi sulisut tamarmik tunngaviatigut takusinnaagaat/paasisaqarfigisinnaagaat.

(...)

Suleqatigiissitaliap sulinerminik aaqqissuussinera, matumani siulittaasoqarfiup sulinera ilanngullugu eqqarsaatigalugu, pillugu paasissutissat pingaartillugit aammattaaq isiginiarpakka. Udenrigsministereqarfiup allagaata nr. 83 ilaatigut inner-suussutigaa. Allagaat taanna ministereqarfiup paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinngilaa, pingaarnerusutigullu oqaatigisinnaavara taanna tassaa-soq nassuiaammi Udenrigsministereqarfimmi suliarineqarsimasumi immikkoortuujumaartussatut naatsorsutigineqartut pillugit takussutissiaq, oqartussaasunullu suleqatigiissitaliap sulinerani peqataasunut nassiuinneqarsimasoq. Immikkoortut nassuiaatip imarisassaasa ataasiakkaat nalaasigut maanna oqaatigineqartarsimavoq, tassalu akisussaasutut oqartussaasooq sorleq (tassalu imaanngitsoq suleqatigiissitaliami inuk aqqatigut taasaq) suliamik taassuminnga suliarinnittussaaneersoq. Aamma paasissutissiissutigineqarsimavoq akisussaasutut oqartussaasup taassuma oqartussaasut allersariaattut oqartussaasuinit suliamut ilanngussassat pissarsiariniarneqarnissaat akisussaaffigaa. Tassa imaappoq ilanngussassat akisussaasutut oqartussaasunit pineqartunit tunniunneqartut ataasiakkaat imarisaannut akisussasunit tunniunneqartarsimasut.

Udenrigsministereqarfiup siulittaasoqarfiup sulinera pillugu uannut oqaaseqaatimini 25. marts 2009-meersuni ilaatigut makku oqaatigai:

"Nassuiaat allagaatillu nassuiaammut attuumassuteqartut Udenrigsministereqarfiup CIA pillugu suleqatigiissitaliami siulittaasuusup peqqusineratigut tassungalu akisussaaffeqarluni pilersimapput. Siulittaasoqarfik allattoqarfittut iluseqarpoq, Udenrigsministereqarfimmi Folkeretskontorip pisortaanit siulersorneqartoq/aqunneqartoq, suleqatigiissitaliami sulinerup nakkutigineqarnissaa nassuiaatillu katersorlugu allanneqarnissaa inaarsarneqarnissaalu siunertaralugit."

Allagaatit pillugit takussutissiaq nassiuinneqartoq imatut paasivara suleqatigiissitaliap nassuiaatissatut ataatsimut missingiusiaata naalakkersuisut ataqatigiissaarinnermut ataatsimiititaliaanut saqqummiunneqarnissaa Udenrigsministereqarfiup suliarisariaq (ass. allagaat nr. 429, nr. 430 aamma nr. 431), nassuiaatillu tamanut saqqummiunneqarnissaata piareersarneqarnera ministereqarfiup aamma suliarisariaq (ass. allagaatit nr. 461, nr. 469, nr. 472, nr. 474).

(...)" (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Timmissat pillugit suleqatigiissitaliaq eqqarsaatigalugu pineqartoq tassaavoq suleqatigiissitaliamut suliakkiissummi Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinnermullu Naalakkersuisoqarfiup "aqutsisutut" taaneqarsimanera, kiisalu suleqatigiissitaliap Naalakkersuisunut inassuteqaatai august 2008-meersut Naa-

lakkersuisoqarfimmit tassannga suliarineqarsimanerat, siuleqummilu Naalakkersuisunut ilaasortap ilaatigut imatut allassimanagera:

"Inatsisartut 2007-imi ukiakkut ataatsimiinnerannulli atatillugu (UKA2007/I 02) aalajangerneqarpoq suleqatigiissitaliaq assigiinngisitaarluartunik ilaasortalik pilersinneqassasoq, taannalu timmissat pillugit nalunaarutit taamanikkut atuuttut allannguuteqartinneqassappata allannguutissat pillugit kaammattuutinik saqqummiussissasoq.

Suleqatigiissitaliaq taanna marts 2008-mi pilersinneqarsimavoq, ukunanngalu sinniisuuffigineqarluni: Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik (AAN - ataatsimiinnernik aqutsisoq), Pinngortitaleriffik, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), Sunngiffimmi Aallaaniartartut Peqatigiiffiat (TPAK), Peqatigiiffik Timmiaq, Avatangiisit pillugit peqatigiiffik Avataq kiisalu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik (APN - imaqarniliortoq nalunaarusiamullu akisussaasoq). Kalaallit Nunaanni Kommunit Kattuffiat (KANUKOKA) peqataaqullugu aggersarneqarpoq, pisinnaananili nalunaarluni." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Isumaqarpunga pissutsit makku ataatsimut isigalugit manna nassatarigaat, tassalu timmissat pillugit suleqatigiissitaliaq oqartussaasutut nammineertutut isigineqarsinnaannginnera, oqartussaasulli akornanni suleqatigiinnertut suliniaqatigiiffiit namminersortut aamma peqataaffigisaattut:

- *Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup suliakkiissummi suleqatigiissitaliaqmut "aqutsisutut" taaneqarsimanagera.*
- *Suleqatigiissitaliaq ataatsimiinneri Attaveqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfimmit aqunneqartunit pisortarpiaasumik toqqaasoqarsimanninnera.*
- *Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiissitaliaqmut allattoqarfittut allatigut isumaginnittuunera suleqatigiissitaliaqmut nalunaarusiaanik suliarinnittuunera.*
- *Ingerlatsineq pillugu inatsiseqartitsinermi suleqatigiissitaliaq oqartussaasumut suleqatigiissitaliaqmut pilersitsisumut ilaasup aallaaviusimanagera³¹.*
- *Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiissitaliaq pillugu allagaatinik paasitinnegarumalluni qinnuteqaatinik aalajangiiviginnittuusimanagera.*

Tamanna tunngavigalugu uanga paasinninnera aamma unaavoq suleqatigiissitaliaq pillugu allagaatit oqartussaasut akuusut akornanni imaluunniit oqartussaasut akuusut taakku suliniaqatigiillu suleqatigiissitaliaqmut peqataasut

31) Paasitinnegarumalluni taaneq pillugu inatsit pillugu isumaliutissiissut 1510/2009, qupperneq 148.

akornanni paarlaateqatigiinneqarsimasut sulinerup iluinnaani atugassatut allagaatitut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 7 tunngavigalugu paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinneqanngitsoorsinnaasimannngitsut.

Taamaattumik allagaatit oqartussaasut suliniaqatigiiffiillu suleqatigiissitaliami peqataasut akornanni paarlaateqatigiinneqartut pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 4, imm. 1-imi malittarisassaq pingaarneq tunngavigalugu paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut aallaavittut ilaatinneqarput.

Tamatununga peqatigitillugu oqaatigaara Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup tusarniaanermut akissummini 21. april 2009-meersumi innersuussutigigaa allagaatinik paasitinneqarumaneq pisortat ingerlatsinerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 10, nr. 1 aamma nr. 3 imaatunuk imaqartut tunngavigalugit itigartitsissutigineqarsinnaasoq:

"§ 10. Paasitinneqarsinnaatitaanermut ilaatinneqanngillat:

1) Naalackersuisut ataatsimiinnerinit imaqarniliuinerit allakkiillu allat oqartussamit ataatsimiinnerni taamaattuni atugassanngorlugit suliarineqartut.

2) (...)

3) Allakkiat, oqartussap oqartussaqaq alla sinnerlugu allattoqarfiuneranut atatillugu allakkiarineqarsimasut."

Nr. 1 pillugu oqaatigaara uanga naliliinera unaasoq suleqatigiissitaliap Naalackersuisunut inaarutaasumik nalunaarusiaa kisimi aalajangersagaq taanna paasitinneqarsinnaatitaanermi aalajangersagaq taanna tunngavigalugu ilaatinneqanngitsoorsinnaasoq.

Nr. 3 pillugu oqaatigaara suleqatigiissitaliap suleriaasianik allaaserisat pineqartut isiginiarlugit manna erseqqarlussorinartoq, tassalu pisortani oqartussaasoq suleqatigiinnermut atatillugu oqartussaasumut allamut allatseqarfittut suliassanik suliarinnissimanersoq.

Tulliullugu oqaatigaara suleqatigiissitaliap immikkut ilisimasallit, suliniaqatigiit suliffeqarfiillu namminersortut peqataaffigisaata iluani suleriaaseq illersorniarlugu pisariaqarsinnaasoq suliamullu attuumassuteqartumik tunngavilersuisoqarsinnaasoq suleqatigiissitaliami avataanit peqataasut taakku innuttaasunit pisariaqanngitsumik tatineqaratik aamma isornartorsiorneqartut tamatumunnga atatillugu sulinerminnullu ilaatillugu isummaminnik paarlaate-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

qatigiittarnissaminnut isumaqatigiinniarnissaminnullu periarfissaqartariaqartut.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 13 pisariaqartitap taassuma sillimmaanneqarnissaanut periarfissiivoq.

Timmissalli pillugit suleqatigiissitaliap Naalakkersuisunut kaammattuutaanit erserpoq kaammattuutit taakku Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmit kaammattuutaasut, taamatuttaarlu suliniaqatigiiffiit oqartussaasullu suleqatigiissitaliami peqataasimasut immikkut isummerneri erseqqissarneqarsimallutik, taamaalilluni suleqatigiissitaliap nassuiaataa suleqatigiissitaliami peqataasut tusarniaanermut akissutaattut iluseqarnerulluni, suleqatigiissitaliamit ataasiusumut/tamarmiusumit kaammattuutitut iluseqarnerunani.

Tamanna tunngavigalugu manna nalorninartutut isigaara, tassalu suleqatigiissitaliap sulineranut atatillugu paasissutissanik paasitinneqarsinnaatitaanermi pineqartunut ilaatinngitsoorneqarsinnaasunik pissarsisoqarsimanersoq.

Uanga paasinninnera unaavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiissitaliami ilaasortanut suleqatigiissitaliami sulineq pillugu oqaaseqaateqarsinnaanermik killissalersuutit pillugit peq-qusissuteqannginnermini suleqatigiissitaliaq allagaatinik paasissutissiisinnatitaanersoq immikkut naliliiviginnissimannginnera isorisariaqartumik kukkunerusoq.

Peqatigiiffiup Timmissap uannut naammagittaalliummini oqaatigaa nipa-ngiussisimaqqusineq Århusimi isumaqatigiissummik unioqqutitsinerusussaa-soq. Tamanna Peqatigiiffiup Timmissap suliame illua'tungiusutut isumaqatigiissut tunngavigalugu piginnaatitaanerinik atuinissaminut periarfissaqarluarsimanera innersuussutigalugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup ilumuunnginnerarpa.

Tamanna pillugu oqaatigaara isumaqatigiissut taanna Kalaallit Nunaat ilaattinnagu Danmarkimut atortussatut akuerineqarsimammat. Taamaalilluni isumaqatigiissut taanna Kalaallit Nunaannut atuutinngilaq.

Tulliullugu oqaatigaara Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup e-mailikkut nassiussaata Timmissap naammagittaalliuutata ilumut pissutissaqarnerani aamma apeqqutaasoq Timmissap aamma peqatigiiffiup taassuma suleqatigiissitaliami sinniisaa suliassat suliarineqartarnerat

pillugu inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassani pineqartunut ilaatinneqarnersoq.

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27 imaattunik oqaasertaqarpoq:

"§ 27. Pisortat ingerlatsiviini suliffilik allanut tusarliussisussaataanngilaq, tak. pinerluttuliorneq pillugu inatsisini § 29, suna ilisimasaq inatsisitigut imaluunniit aalajangersakkakut atortuusukkut allakut tasaaneragaappat allanut oqaatigeqqungisaq, imaluunniit aamma pisariaqarpat isertuutissallugu pisortat inuinnaalluunniit soqutigisaat pingaaruteqartut pissutigalugit, aamma pingaartumik makku pissutigalugit

1) naalagaaffiup isumannaatsuunissaa illersorneqarnissaaluunniit

2) naalagaaffiup nunani allani naalakkersuinikkut imaluunniit aningaasarsiornikkut soqutigisai, tamakkununnga ilanngullugit naalagaaffinnut allanut pissaanilinnut imaluunniit naalagaaffiit assigiinngitsut soqutigisaannut tunngasut,

3) inatsisinik unioqqutitsinernik pinaveersaartitsineq, paasiniaaneq eqqartuussisunullu suliassanngortitsiniarneq kiisalu pinerlunnermut tunngasumik eqqartuussutit naammassineqarnissaat aamma pinerluttunik imaluunniit ileqqussanik unioqqutitsisunik suliassanngortitsiniarnerni pasilligaasut, ilisimannittut imaluunniit allat illersorneqarnissaat,

4) akileraartarnermut akitsuuteqartitsisarnermullu inatsisit naapertorlugit pisortatigut misissuineq, killilersuineq imaluunniit pilersaarusiortarneq imaluunniit iliuuserissamaakkatut eqqarsaatigineqartut,

5) pisortat aningaasanut tunngasutigut soqutigisaat, tamakkununnga ilanngullugu pisortat niuerneramik ingerlatsinerat,

6) inuit ataasiakkaat imaluunniit ingerlatsiviit namminersortut imaluunniit peqatigiiffiit imminnut tunngasut, tamakkununnga ilanngullugit aningaasarsiornermut tunngasut, pillugit paasissutissanik illersuimallutik soqutigisaat, imaluunniit

7) inuit ataasiakkaat imaluunniit ingerlatsiviit imaluunniit peqatigiiffiit teknikkikkut atortorisat imaluunniit periaatsit pillugit imaluunniit ingerlatsineranut imaluunniit niuerneranut tunngasut pillugit paasissutissanik illersuimallutik aningaasatigut soqutigisaat.

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

Imm. 2. Pisortat ingerlatsiviini allanut tusarliuteqqusaanngissinnaavoq taamaallaat sumut ilisimasamut tunngasoq, pisariaqarpat isertuutissallugu pisortat inuinnaaluunniit soqutigisaat imm. 1-imi taaneqartutut pingaaruteqartut pissutigalugit.

Imm. 3. Ingerlatsinermut oqartussaasut aalajangiisinnaapput kialuunniit pisortat ingerlatsiviini suliffeqanngitsup paasisutissat allanut oqaatigeqqusaanngitsut oqartussaasut pisussaaffiginagu inummut tassunga tusartissimasaat pillugit allanut tusarliisussaataannginnissaanik.

Imm. 4. § 1, imm. 2, naapertorlugu allanut tusarliussisussaanninngineq pillugu male-ruagassaliortoqarpat, imaluunniit imm. 3 naapertorlugu allanut tusarliusseqqusinninngineq (kimulluunniit) pisussaaffigitinneqassappat, maleruagassanik imaluunniit peqqussutinik taamaattunik unioqutitsinermi pinerluttuliorneq pillugu inatsisini § 29 taamaalluni atortuussaaq."

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuummit Inatsisartut 1994-imi upernaakkut ataatsimiinneranni oqalusserisassatut nr. 8-tut saqqummiunneqartumit erserpoq inatsisissatut siunnersuut taanna Danmarkimi ingerlatsineq pillugu inatsit aallaavigalugu suliarineqarsimasoq.

Danmarkimi ingerlatsineq pillugu inatsisissap piareersarlugu suliarineqarnerani sulianit erserpoq inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat nipangiussisussaataaneq pillugu isumaliutissiissut 998, 25. oktober 1983-imeersoq (isumaliutissiissut 998/1894) aallaavigalugu suliarineqarsimasoq.

Taamaattumik inatsiseqartitsinermi tunngaviit taakku suliamik naliliininni ilaatippakka.

Pisortat ingerlatsinerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 27, imm. 1-imi taaguut "pisortat ingerlatsiviini suliffilik" atorneqarpoq.

Taaguummumt tassunga tunuliaqutaasoq eqqarsaatigalugu isumaliutissiissummi 998/1984-imi quppernerit 198 tullialu innersuussutigaakka:

"Pillaasarneq pillugu inatsit tunngavigalugu tunngaviusumik nipangiussisussaataaneq inunnut pisortat ingerlatsiviini sulisunut sulisimasunulluunniit kiisalu inunnut suliasani pisortani oqartussaasumut isumaqatigiissut tunngavigalugu suliarineqartuni sulisunut sulisimasunulluunniit atuuppoq.

Immikkoortumili 4-mi inatsiseqartitsinikkut atuuttut pillugit oqaatigineqartutut taaguummi "pisortat ingerlatsiviini suliffilik"-mi pisortat ingerlatsiviini sulisut tamar-mik pineqarnerisut nalornissutigineqarsinnaavoq. Tamatumani pingaartumik eqqarsaatigineqarput inuit ingerlatsivittut immikkoortuni nammineertuni, Danmarks Nationalbankitut aamma Danmarksradiotut inatsiseqartitsinikkut nammineertitaasutut

ittuni, kiisalu suliffeqarfinni inuit ataasiakkaat pillugit inatsiseqartitsineq tunngavigalugu pilersinneqarsimasuni, aalajangiisuusumilli pisortanit sunniuteqarfigineqartuni nakkutigineqartunilu sulisut. Pisortat ingerlatsiviini sulisut kikkulluunniit taamalu ingerlatsineq pillugu inatsisiliornermi nutaanerusumi pineqartunut ilaatinneqartut ataatsimut nipangiussisussaataitanermi pineqartunut aamma ilaatinneqarnissaat qulakkeerniarlugu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut isumaqarput inuit pisortat ingerlatsiviini suliassanilluunniit pisortanit suliassiissutigineqartunik suliqaartut pineqartunut ilaatinneqarnerat § 6 a, imm. 1-imi oqaaseqatigiittut siulertut missingiummi erseqqissarneqarpat tamanna eqqornerpaassasoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Aammattaaq ingerlatsineq pillugu inatsisissatut siunnersuut Folketingimut 2. oktober 1985-imi saqqummiunneqartoq pillugu oqaaseqatigiinnit nalinginnaasunit imaattut aammattaaq erserput:

"Inatsisissatut siunnersuummi kapitali 8-mi nipangiussisussaataaneq il.il. pillugit aalajangersakkat "Nipangiussisussaataaneq pillugu isumaliutissiissut (nr. 998/1984) aamma pillaasarneq pillugu inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaataitanermik unioqqutitsineq pillugu malittarisassat pillugit oqaaseqaataat 13. maj 1985-imeersoq aallaavigalugit suliarineqarsimapput. Pillaasarneq pillugu inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit oqaaseqaataat pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat allannguutissaattut siunnersuummut peqatigitillugu saqqummiunneqartumut ilanngussatut naqitertinneqarsimavoq.

Pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassani allannguutit arlallit saniatigit nipangiussisussaataaneq pillugu ataatsimiititaliap siunnersuutigaa ingerlatsineq pillugu ataatsimut inatsimmi nipangiussisussaataaneq pillugu aamma paasissutissanik oqartussaasut akornanni paarlaateqatigiittarneq pillugu aalajangersakkanik aalajangersaasoqassasoq.

Nipangiussisussaataitanermik apeqqut eqqarsaatigalugu ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut (ilaasortaqaq ataaseq kisimi pinnani) nipangiussisussaataaneq pillugu malittarisassat atuuttut misissoreerlugit siunnersuutigaat manna ingerlatsineq pillugu inatsimmi erseqqissarneqassasoq, tassalu pisortat ingerlatsiviini suliffillit suliassaqartitaasullu tamarmik pillaasarneq pillugu inatsimmi § 152-imi pineqartunut imaaliallaannaq ilaatinneqassasut.

Amerlanerussuteqartut aammattaaq siunnersuutigaat inuit ataatsimoortukkuutaat erseqqinnerusumik taaneqartut - pisortat ingerlatsiviini sulisuunnigikkaluartut pisortanilluunniit suliassaqartitaannigikkaluartut ingerlatsinermi sulianik ingerlataqartut ingerlatsiviulluunniit paasissutissaataanik pissarsisut - nalunaarutikkut i-

6. Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat

ngerlatsiviulluunniit aalajangiineratigut pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqalernissaannut periarfissiisoqassasoq.

Malittarisassanik pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkani kikkulluunniit pisortat ingerlatsiivini pineqartunut ilaatinneqartut tamarmik ilaatinneqarnerannik erseqqissaasunik ingerlatsineq pillugu inatsimmi aalajangersaasoqartariaqarneranik ataatsimiititaliap oqarnera Justitsministereqarfiup isumaqatigaa. Nipangiussisussaatitaanermi pisortat ingerlatsiveqarfiisa avataanni inuit ataatsimoortukkuutaat aalajangersimasut ilaatilerlugit annertusineqarnissaanut tunngavissamik ingerlatsineq pillugu inatsimmi aalajangersaasoqarnissaa Justitsministereqarfiup aammattaaq isumaqatigaa. (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Inatsisissatut siunnersuummi § 27, suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27-p pissuseqataa, pillugu oqaaseqaatit imaapput:

"Imm. 1-imi erseqqissarneqarpoq pillaasarneq pillugu inatsimmi pisortat ingerlatsiivini sulisut pisortanilluunniit suliassaqartitaasut tamarmik nipangiussisussaatitaaneq pillugu malittarisassani pineqartunut ilaatineqartut, naalagaaffiup ingerlatsiiviniut kommunilluunniit ingerlatsiiviniut, aalajangiisartunut siunnersuisoqatigiinnulluunniit immikkut ittunut imaluunniit ingerlatsiveqarfittut immikkut ittutut taaneqartunut, soorlu Danmarks Nationalbankimut, Danmarksradiomut ATP-mullu atarnerat apeqqutaatinnagu. Inuit suliffeqarfinnut imminnut pigisunut atasut pillaasarneq pillugu inatsimmi nipangiussisussaatitaaneq pillugu aalajangersakkani pineqartunut imaaliillaannaq aamma ilaatinneqassapput, suliffeqarfik pineqartoq pisortani sulineramik annertunerusumik suliaqartarpat, taamalu pisortat sukumiisumik aalajangersaaviginninneranni nakkutilliinerannilu pineqartunut ilaatinneqarpat, tak. pisortat ingerlatsinerat pillugu paasitinneqarsinnaatitaaneq pillugu inatsisissatut siunnersuummi § 1 pillugu oqaaseqaatit. Aamma sulisut kommunit ataatsimoorussiviinut kommuninik aqutsineq pillugu inatsimmi § 60 tunngavigalugu akuerineqartussanut atasut inatsimmi pineqartunut imaaliillaannaq ilaatinneqassapput.

Nipangiussisussaatitaaneq tjenestemandinut isumaqatigiissullu (overenskomst) tunngavigalugu atorfeqartitaasunut atuuppoq, atorfeqartitaagallarneq piffissalluunniit ilaannaani sulisussatut atorneqartitaaneq aamma apeqqutaatinnagu.

Aammattaaq inuit pisortanit suliassaqartitaasut nipangiussisussaatitaapput. Tamanna atuuppoq suliassaqartitaanerup ataavartuunera sivikitsuuneraluunniit, akissarsiaqartitaaneq akissarsiaqartitaanninnerluunniit apeqqutaatinnagu, suliassaqartitaanerullu toqqagaanermik qinigaanermilluunniit tunngaveqarnera apeqqutaatinnagu. Nipangiussisussaatitaanermi aamma inuit aalajangiisartuni ilaasortaanut il.il. taartaasussatut toqqakkat pineqartunut ilaatinneqarput, ass. pineqartut

sivikitsumik piffissaligaallutik atuuffissaminni susoqarneranik ingerlaavartumik ilisimatinneqartarunik. Nipangiussisussaataaneq pillugu isumaliutissiisummi (nr. 998/1984-imi) quppernerit 198-199 aamma innersuussutigineqarput." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Ataatsimoorussiviusuni soqutigisallit sinniisaasa nipangiussisussaataanerannik apeqqut isumaliutissiisummi 998/1984-imi sammineqarpoq:

"Siunnersuisoqatigiinni aalajangiisartunilu il.il. ilaasortat soqutigisaqaqatigiiffinit (inassuteqaateqarnikkut) toqqagaasut kikkut "susassaqaanngitsut" isigineqarsinnaanerit eqqarsaatigalugu tamanna nalornilersitsisinnaavoq, Bent Christensenillu atuakkiaani "Råd og nævn"-imi (1950) quppernermi 170-imi note 21-mi aamma oqaatigineqarpoq siunnersuisoqatigiinni aalajangiisartunilu ilaasortat tjenestemanditut annertutigikannersumik nipangiussisussaataanerit pillugu oqaaseqaat matumani ataavartumik aalajangiusimaneqarsinnaanngitsoq. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni ajornartorsiutit nalinginnaasut pillugit oqalliffiusartuni suliniaqatigiiffinnut nipangiussisussaataaneq imaaliillaannaq atuutissagunannigilaq. Kisiannili aalajangiisartuni qinnuteqaatinik suliarinnittartuni, sulianik inunnut ataasiakkaarpassuarnut tunngasunik suliarinniffiusartuni Bent Christensenip oqarnera malillugu suliani ataasiakkaani nipangiussisussaataaneq atuutussaavoq, aamma suliniaqatigiiffinnut, taamaattorli tunaartarisassat malinneqartut pillugit sinniisut nassuiaateqartarnissaat akornuserneqarsinnaagunarani. Bent Christensen oqarpoq isumaqarluni naammagittaalliuuteqartarfinni tamakkiisumik nipangiussisussaataaneq aalajangiusimaniarneqartariaqartoq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Uanga paasinninnera unaavoq suleqatigiinnermi timmissat pillugit suleqatigiissitaliamik taaneqartumi Timmissap ilaasortaaffigisaani Timmissap suliniaqatigiiffiillu namminersortut allat sinniisaat pisortanit suliaassiisummik suliaqartutut, taamalu "pisortat ingerlatsiviini suliffilittut" isigisariaqartut, tak. suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1.

Tamatunngali peqatigitillugu uanga paasinninnera unaavoq suleqatigiissitaliami ilaasortat nipangiussisussaataanerit immi imatut paasineqarsinnaanngitsoq suleqatigiinnermi soqutigisaqaqatigiit namminersortut sinniisaat suleqatigiissitaliap suliarinera pillugu oqaaseqaateqarnissaminnut nalinginnaasumik mattunneqarsimasut.

Siullertut nipangiussisussaataaneq suliaassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmi § 27, imm. 1-imi ersertutut annertutigisumik taamaallaat atuuppoq.

Aappaattut suliniaqatigiiffiit namminersortut suleqatigiinnermi sinniisaat paassutissanik suliniaqatigiiffinnut tunuliaqutarisaminnut ingerlatitseqqinnissa-

minnut aallaavittut mattunneqarsimasussaangillat. Tamanna eqqarsaatigalugu isumaliutissiissummi 998/1984-imi qupperneq 97 innersuussutigaaara:

"Siunnersuisoqatigiinni aalajangiisartunilu il.il. ilaasortat soqutigisaqaqatigiiffinit (inassuteqaateqarnikkut) toqqagaasut kikkut "susassaqaanngitsutut" isigineqarsinnaanerat eqqarsaatigalugu tamanna nalornilersitsisinnaavoq, Bent Christensenillu atuakkiaani "Råd og nævn"-imi (1950) quppernermi 170-imi note 21-mi aamma oqaatigineqarpoq siunnersuisoqatigiinni aalajangiisartunilu ilaasortat tjenestemanditut annertutigikannersumik nipangiussisussaataitanerat pillugu oqaaseqaat matumani ataavartumik aalajangiusimaneqarsinnaanngitsoq. Taamaalilluni siunnersuisoqatigiinni ajornartorsiutit nalinginnaasut pillugu oqalliffiusartuni suliniaqatigiiffinnut nipangiussisussaataitaneq imaaliallaannaq atuutissagunangilaq." (Atorfeqarfimmi nutsigaavoq)

Tassani aamma ilaavoq matuma nalorninarsorinarnera, tassalu paasisutissat timmissat pillugit suleqatigiissitaliap sulineranut atatillugu saqqummertut isertuussassatut isigineqarsinnaanersut, aamma tak. allagaatinik paasitinnerqarsinnaatitaneq pillugu siusinnerusukkut oqaaseqaatikka.

Taamaalilluni uanga ataatsimut isigalunga paasinninnera unaavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup timmissat pillugit suleqatigiissitaliami ilaasortat nipangiussisussaataitasut peqqusissutigisallugu naammattumik tunngavissaqarsimannginnera.

Tamatuma kingornatigut isumaqarpunga Naalackersuisoqarfiup e-mailia 14. maj 2008-meersoq isorisariaqartuusoq.

Nipangiussisussaataitanermik apeqqummut attuumassuteqaanngitsumik isumaqarpunga matuma oqaatiginissaanut pissutissaqarlunga, tassalu Timmiaq suliniaqatigiiffiillu allat timmissat pillugit suleqatigiissitaliami Naalackersuisunit peqataasunngortinneqarsimasut, suliniaqatigiiffiit pineqartut suleqatigiinnermi sinniisunik aalajangersimasunik toqqaanissaat piumasaaqatiginaagu, tamatumalu suliniaqatigiiffiit peqataanerat pisussaaffiliisumik annertunerusumillu suleqatigiinnerunersoq tusarniaaviginninnerinnaanersorluunniit nalorninarsisikkaa.

Suleqatigiissitaliap Naalackersuisunut nassuiaataa taamatut nalorninermut aamma pissutaaqataavoq, tak. tamanna pillugu siusinnerusukkut oqaaseqaatikka.

Tamanna tunngavigalugu inassuteqaatigaara Naalackersuisut siunissami suleqatigiissitalianik immikkut ilisimasallit, suliffeqarfuit suliniaqatigiiffiilluunniit namminersortut peqataaffigisaannik pilersitsisarnissani oqartussaasoq suleqatigiissitaliamik pilersitsisimasoq eqqarsaatigalugu suleqatigiissitaliap qanoq inissisimanera qulaajarniarlugu suleqatigiissitaliap qanoq aaqqissuunne-

qarnissaa pisuni ataasiakkaani isummerfigisassagaat, namminersortunillu peqataatitsinerup siunertaa tusarniaanernik ingerlatsinikkut naammassiniarneqarsinnaanersoq siumoortumik isumaliutersuutigineqareertassasoq.

5. Allakkanik ulluliisarneq - ingerlatsinermi ileqqorissaarneq

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut oqaatigaa nalunaarut 2008-meersoq pillugu tusarniaalluni allakkat 29. februar 2008-mi nassiunneqarsimasut. Allakkat assilinerat nassiunneqartoq 28. februar 2009-mi ullulerneqarsimavoq.

Nikingassuteqarneq taanna Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup nassuiarsinnaasimanngilaa.

Uanga paasinninnera unaavoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup - minnerunngitsumik uppersaasarsuinermi nakkutilliinermilu isiginiagassat eqqarsaatigalugit - allakkami ullulerneqarnerisa paatsoorneqarsinnaasuunnginnissaat isumagisariaqaraa.

Taamaattumik inassuteqaatigaara allakkat e-maililluunniit Naalackersuisoqarfimmit ulloq suna nassiunneqarsimasut suliami paatsoorneqarsinnaanngitsumik takuneqarsinnaanissaat Naalackersuisoqarfiup siunissami eqqumaffigissagaa. Naalackersuisoqarfiup allakkat e-mailinut kackersaallugit nassiuppagit allakkat taakku malittarisassatut pingaarnertut ullormi allakkat taakkua e-mailikkut nassiunneqarfianni ullulerneqarsimasariaqarput. Taamaanngippat ulluliussat assigiinnginnerat - nakkutilliineq eqqarsaatigalugu - suliami kingusinnerusukkut takuneqarsinnaasuunngortinneqartariaqarpoq.

Naalackersuisoqarfiup uannut oqaatigaa tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq 29. februar 2008-mut aalajangersarneqarsimasoq. Tusarniaanermili avammut allakkat assilineranni nassiunneqartumi oqaatigineqarpoq tusarniaanermut akissuteqarnissamut piffissaliussaq tassaasoq 29. marts 2008.

Ingerlatsiviup sulianik torersuutitsinera ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut ilaavoq. Suliat paasissutissanik pisariaqanngitsumik imaqartariaqanngillat, inassuteqaatigaaralu suliat torernerusumik ingerlanneqarnissaat Naalackersuisoqarfiup isumagissagaa, matumani suliami allakkat allaffimmit avammut nassiunneqartut ataatsit kisimik suliamiitinneqartarnissaasa eqqumaffigineqarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu.

6. Ingerlatsivik ataqinnittumik mianerinnittumillu pissusilersortussaavoq

Aalisarnermut, Piniarnermut, Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup uannut allakkamini 21. april 2009-meersuni oqaatigaa "timmissanik soqutigi-

6. *Suliat nalinginnaasumik soqutiginaatillit, inatsiseqartitsiffiusunut agguataakkat*

saqartut peqatigiiffiat Timmiaq naammagittaalliuutinik saqqummiussinermut atatillugu akornusersuiniarnermik siunertaqartarsimasoq".

Ingerlatsinermit ileqqorissaarnermit aalajangiisuusumik tunngavik tassaavoq ingerlatsivik ataqinnittumik mianerinnittumillu pissusilersussasoq. Innuttaasup isornartorsiuineranut ingerlatsiviup akissutaa suliamut attuumassuteqartunik mianerinnittumillu ilusiligaasunik oqaasertalersugaassaaq.

Isumaqarpunga Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfiup oqaatsimik "akornusersuiniarnermik" atuinermigut peqatigiiffimmik pitsaanngitsunik uppersaasarsugaanngitsunillu siunertaqarneraanera isorisariaqartuusooq.

7. *Suliap inaarlugu suliarineqarnera*

Naalackersuisoqarfik qinnuigaara oqaaseqaatika Naalackersuisoqarfiup qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersitsinersut uannut nalunaarutigeqqullugu.

Peqatigiiffik Timmiaq uanga paasinninninnik allakkatigut allatigut allakkat ukua assilinerannik ilaqartinneqartutigit ilisimatippara.

Allakkat ukua assilineri aammattaaq Nunamut Namminermut Tunngasunut, Pinnortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfimmut aamma Inatsisilerinermut Inatsisinillu Atortitsinermut Immikkoortortaqarfimmut nassiuppakka.

Suliami allatigut annertunerusumik iliuuseqaqqissanngilanga."

Ukiup nalunaarusiuunneqartup naanerani Naalackersuisoqarfimmit suli tusaqanngilanga.